

Exploring Parenting Indicators in Families of Adolescents with a Successful Career Identity: A Qualitative Study

Sahereh Hosseinzadeh

Department of Counseling, Social Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

Mohsen Golmohammadian *

Department of Counseling, Faculty of Social Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

Mohammad Sajjad Seydi

Department of Counseling, Faculty of Social Sciences, Razi University, Kermanshah, Iran

Extended Abstract:

1. Introduction

Adolescence is an important stage in the formation of “career identity” because during this period, the individual explores the future of their career by evaluating their abilities, interests, and values. Career identity is formed based on two components: “exploration” and “commitment” and can be explained in four states: successful, early, late, and confused (Marcia, 1993). Career identity formation is not a linear and static process, but rather the result of a dynamic interaction between individual agency and social expectations. Research has shown that the family is one of the most important contexts that plays a fundamental role in shaping the self-concept, personality, and career identity of adolescents. As the first social system, the family can facilitate or limit the path of exploration and career commitment of children through attitudes, values, and parenting styles. Parenting styles are a reflection of parents' beliefs, interactions, emotions, and attitudes toward raising children and are usually classified into four styles based on two dimensions of warmth and strictness: authoritative, authoritarian, permissive, and inattentive (Lansford & Bornstein, 2020; Qian et al., 2022; Yaffe, 2023). Research has shown that authoritative parenting, with characteristics such as demandingness and responsiveness to emotional and cognitive needs, helps develop a clear and coherent identity in adolescents (Rafidi, Saibon, & Seliban, 2024). Also, parental warmth, support for autonomy, and congruence of parental expectations with the child's professional goals strengthen the coherence of career identity, while excessive control and imposed expectations can disrupt the path of

* Corresponding Author: mgolmohammadian@razi.ac.ir

How to Cite: Hosseinzadeh, S., Golmohammadian, M., Seydi, M. (2026). Exploring Parenting Indicators in Families of Adolescents with a Successful Career Identity: A Qualitative Study, *Journal of Counseling and Psychotherapy Culture*, 17(66), 121-155. DOI: 10.22054/qccpc.2025.85863.3455

Original Research

Accepted: 30/11/2025

Revised: 22/11/2025

Received: 17/05/2025

ISSN: 2345-6051

eISSN: 2476-6178

career exploration (Fan and Li, 2025; Wen et al., 2025). Considering the fundamental role of the family in personality development, self-concept, and career decision-making, and considering the cultural conditions of Iranian society, where girls are often less directly encouraged to pursue a career, studying the indicators and parenting experiences of parents of daughters with coherent career identities can provide a clearer understanding of the effective family processes in the development and coherence of career identity.

2. Literature Review

In recent years, numerous studies have been conducted on the role of family and parenting styles in the formation of adolescents' career identity, all of which emphasize the importance of emotional, communicative, and autonomous components in parenting. Lansford & Bornstein (2020) and subsequently Qian, Yang, Li & Dou (2022) have shown that parenting styles, especially the authoritative style based on parental warmth, responsiveness, and assertiveness, are directly related to adolescents' emotional development and coherent identity. The findings of Yaffe (2023) also confirm this pattern and state that warm and supportive family interactions play a facilitating role in the educational and career decision-making process. Rafidi, Saibon & Seliban (2024) have expanded on these results and emphasized the role of authoritative interaction along with flexibility and respect for adolescents' autonomy in the development of a clear and stable identity; While Fan and Li (2025) have warned that excessive control, even with supportive intentions, can limit the path of adolescent career exploration and commitment. Recent research by Wen et al. (2025) has also shown that parental career support, strengthening autonomy, and matching parental expectations with children's career goals by promoting career decision-making self-efficacy, lead to greater coherence in adolescents' career identity. In this regard, Kundu, Liu, & Ahn (2023) have emphasized that family psychological conditions and climate can predict individuals' future career paths; in such a way that authoritative and accepting families raise children with humanistic and social tendencies, while cold and indifferent family relationships increase the tendency towards instrumental and external choices. The findings of Azaditalab et al. (2025) also confirm this link in the Iranian cultural context, based on data-based theory, and show that in unhealthy families, the lack of psychological support and effective parent-child communication disrupts the development of adolescent identity, while even in these environments, an effective parenting style can have a moderating role. The results of these new studies highlight a single concept: in the formation of a coherent career identity, the family is not simply a contextual factor but an active social and psychological platform that, through warmth, emotional support, autonomy, and coordination of parental and child expectations, causes the dynamics of career exploration and commitment. Recent findings clearly show that an authoritative parenting style, as a balanced model between structure and affection, is the most effective factor in promoting a healthy career identity in adolescents—especially girls—and that excessive control or neglect by parents can disrupt this developmental path.

3. Methodology

The present study is qualitative and has a descriptive phenomenological approach, and its aim is to explain the indicators of parenting in parents with daughters with a coherent career identity. The statistical population includes mothers aged 40 to 60 with one or more teenage daughters aged 16 to 19 (second year of secondary school) in Kermanshah in the academic year 2022-2023. This age range was selected based on two criteria:

Sufficient lived experience in parenting (at least 20 to 25 years of child-rearing experience) that allows for a review of parenting styles. Coincidence with the children's identity crisis period (15 to 22 years old), a period when parents are able to explain their parenting strategies in the face of adolescents' identity changes. For female students, the age range of 16 to 19 years was selected because, according to Erikson's theory, during this period, a person first asks the questions "Who am I?" and "What do I want to be in the future?" gives an inquisitive answer and, according to Marcia's identity states model, is in the stage of active exploration and consolidation of career commitments. Also, at this age, parent-child relationships change from complete dependence to negotiation-based and semi-independent. The sampling method was carried out purposively. In the first stage, the Dellas & Jernigan (1981) career identity states questionnaire was distributed among 170 students of three girls' high schools from the city of Kermanshah. After scoring, 29 people scored above the average (with a standard deviation above 4.15); then, among them, a semi-structured interview was conducted with the mothers of 14 students, and theoretical saturation was achieved in the twelfth interview.

The data collection tool included: The Dellas & Jernigan (1981) Occupational Identity Status Questionnaire, based on two components of exploration and commitment, with 35 statements (7 sets of five), each set measuring one of the identity states based on the presence or absence of exploration and commitment. A semi-structured interview with mothers of students with successful occupational identities, with open and flexible questions about the parent-child relationship, crisis management, perspective on freedom and restriction, parenting methods, interaction style with spouse, and examples of successful parenting. The duration of the interviews varied between 40 and 120 minutes and continued until theoretical saturation. Ethical considerations included informed consent, ensuring confidentiality of information, maintaining the participants' right to withdraw at any stage, and no financial burden for them. The data analysis method was based on Colaizzi's seven-step model. Repeated reading of the interviews to understand the overall experiences. Highlighting phrases related to parenting indicators in adolescents with coherent career identities. Extracting concepts and initial coding. Grouping and naming code categories. Forming more general categories and constructing main themes. Developing a clear statement of the basic structure of the phenomenon (coherent parenting). Validating the results through participant feedback and checking the accuracy of the data with professors (three-way method or member checking). Finally, after analyzing the interviews, 160 primary

codes, 7 main themes, and 27 sub-themes were extracted, which depict the parenting structure of mothers of daughters with coherent career identities.

4. Results

The results of this study showed that parents whose children have a coherent and successful career identity use a set of specific indicators in their parenting practices. Analysis of the interviews conducted showed that 160 primary codes, 27 subthemes, and 7 main themes were extracted from the data obtained, which include the following, respectively: Aware parent, responsiveness, quality of communication with the child, parent behavioral skills, safe family environment, family structure, and control-supervision. These findings indicate that parental awareness, their emotional and supportive relationship with the child, responsive and authoritative communication style, and the ability to manage emotions and family conflicts are among the determining factors in the formation and consolidation of a coherent career identity in adolescents. According to the results, parents who create a safe, supportive, and rule-based environment and have an intimate and collaborative relationship with their children while respecting their independence and interests are more likely than others to provide the foundation for their children to develop and choose a healthy and purposeful career identity. The final results of the study emphasize that designing and implementing conscious and effective parenting training programs for parents, schools, and career counseling centers can be a key factor in facilitating adolescents' achievement of a coherent and successful career identity.

5. Discussion

Effective parenting can play a significant role in shaping a successful career identity in adolescents, as parental support and commitment are important in creating a supportive environment and increasing adolescents' career commitment to pursue common goals. In simple terms, parents' understanding of their children and their empathy for adolescents' needs and experiences, intimacy with them, and creating a safe family environment give children a sense of psychological security, which leads them to freely explore and choose their career path. In addition, by establishing a balance between controlling children and loving and responding to them, authoritative parents provide the necessary flexibility and context for the development and discovery of children's abilities and interests, as research (Zhang, 2022) shows that parental attitudes such as: being authoritative, being open to adolescents' problems, and paying attention to career advancement are significantly positively correlated with adolescents' career exploration. In support of this claim, research (Söner & Gültekin, 2024) shows that parental attitudes, parents' conversations with children regarding their career goals and aspirations, encouraging them to experience and discover their career path, and creating a supportive environment to solve their career problems and challenges can play a significant role in adolescents' achievement of a successful career identity. Therefore, it is necessary for specialists to pay special attention to the design and implementation of a parenting protocol for parents in order for their

children to achieve a successful career identity, and also to provide the results of the present study to career counseling centers in order to use these indicators to help adolescents achieve a successful career identity.

6. Conclusion

The results of this study showed that parents whose children have a coherent and successful career identity use a set of specific indicators in their parenting practices. Analysis of the interviews showed that 160 primary codes, 27 subthemes, and 7 main themes were extracted from the data obtained, which include the following, respectively: informed parent, responsiveness, quality of communication with the child, parent behavioral skills, safe family environment, family structure, and control-supervision. These findings indicate that parental awareness, their emotional and supportive relationship with the child, responsive and authoritative communication style, and the ability to manage emotions and family conflicts are among the determining factors in the formation and consolidation of a coherent career identity in adolescents. According to the results, parents who create a safe, supportive, and rule-based environment and have an intimate and collaborative relationship with their children while respecting their independence and interests are more likely than others to provide the foundation for their children to develop and choose a healthy and purposeful career identity. The final results of the study emphasize that designing and implementing conscious and effective parenting training programs for parents, schools, and career counseling centers can be a key factor in facilitating adolescents' achievement of a coherent and successful career identity.

Keywords: Parenting Indicators, Successful Career Identity, Teenagers.

واکاوی شاخص‌های والدگری نوجوانان با هویت شغلی موفق: یک پژوهش کیفی

کارشناسی ارشد مشاوره شغلی، گروه مشاوره، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

ساهره حسین زاده ^{ID}

دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

محسن گل محمدیان ^{ID} *

دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

محمد سجاد صیدی ^{ID}

چکیده

در سراسر طول عمر، افراد با وظیفه ایجاد یک هویت قوی و پیدا کردن جایگاه خود در جامعه مواجه هستند. از این رو جستجوی هویت شغلی منسجم به عنوان یکی از مهم‌ترین تکالیف رشدی نوجوان است که رفتارها و نگرش‌های والدین، خواسته یا ناخواسته بر شیوه نگرستن فرد به خود و دیگران، انتخاب‌ها و مهارت‌هایش و در نهایت خودپنداره شغلی فرد تأثیر می‌گذارد. پژوهش حاضر با هدف واکاوی و طراحی الگویی خاص از شاخص‌های فرزندپروری نوجوانان دارای هویت شغلی منسجم طراحی شد. این پژوهش به لحاظ هدف کاربردی و به روش کیفی از نوع پدیدارشناسی است. جامعه آماری پژوهش، شامل والدین دارای حداقل یک فرزند دختر دانش‌آموز (دوره متوسطه دوم) در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ با هویت شغلی موفق بود که بر اساس روش نمونه‌گیری هدفمند و رعایت سایر ملاک‌های ورود برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از مصاحبه نیمه ساختاریافته، گردآوری شد و اشباع نظری در مصاحبه دوازدهم محقق شد. داده‌های حاصل از مصاحبه، با بهره‌گیری از روش کلاسی در سه مرحله (کدگذاری باز، محوری و انتخابی)، تجزیه و تحلیل شدند. تحلیل تجارب شرکت‌کنندگان در زمینه واکاوی شاخص‌های والدگری در نوجوانان دارای هویت شغلی منسجم منجر به شناسایی و استخراج ۱۶۰ کد اولیه، ۲۷ مضمون فرعی و ۷ مضمون اصلی شامل: والد آگاه، پاسخ‌دهی، کیفیت ارتباط با فرزند، مهارت رفتاری والد، بستر امن خانوادگی، ساختار خانوادگی و کنترل-نظارت شد. نتایج پژوهش حاضر شاخص‌های والدگری مذکور را به عنوان متغیرهای مهمی در دستیابی نوجوانان به هویت شغلی موفق، خاطر نشان می‌سازد لذا طراحی و آموزش الگوهای فرزندپروری مؤثر به والدین، مدارس و مراکز آموزشی و مشاوره شغلی در جهت تسهیل دستیابی نوجوانان به هویت شغلی موفق لازم است مدنظر قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: شاخص‌های والدگری، هویت شغلی موفق، نوجوانان.

مقدمه

نوجوانی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین دوران زندگی انسان دارای چالش‌هایی است که ممکن است برای بسیاری از نوجوانان استرس‌زا باشد. در این دوران رشد در ابعاد شناختی، اجتماعی، جسمانی و هیجانی و تغییر در مفهوم خود صورت گرفته و شخصیت شکل می‌گیرد (آزادی طالب و خدابخشی کولایی، ۲۰۲۵). این دوره از زندگی با پرسش‌های عمیق هستی‌شناسانه درباره آینده، مرگ، معنای زندگی و هویت شخصی (من کیستم؟) آغاز می‌شود. به‌طور کلی یکی از وظایف اساسی نوجوان در این دوره، دستیابی به درکی منسجم و پایدار از خود و تکوین هویت است (سلطان محمدی و پور سید آقایی، ۱۴۰۲). فرایند شکل‌گیری هویت به‌عنوان یک تکلیف رشدی تثبیت‌شده در دوران نوجوانی، مستلزم ادغام تجربیات دوران کودکی، ویژگی‌های شخصیتی و آمال‌های فرد در آینده برای شکل‌گیری چهارچوبی از خود‌پنداره، عزت‌نفس و ارزش‌ها و پتانسیل‌های فرد برای شکل‌گیری نقش‌های اجتماعی معتبر است (کمیساری، ولکنینگ، واینزیمِر، داسائو و لافل^۱، ۲۰۲۳). هویت شغلی به‌عنوان یکی از اساسی‌ترین شاخه‌های هویت است (شفیع‌آبادی، ۱۳۹۲) که شکل‌گیری آن مقدم بر توسعه هویت در سایر حوزه‌های زندگی است و اغلب قبل از انواع دیگر هویت نمایان می‌شود (اسکوریکو و وندراک^۲، ۲۰۱۱؛ آنتیس^۳، ۲۰۱۴). این نوع از هویت برای اولین بار در نظریه رشد شخصیت اریکسون در معنای (تضاد بین هویت و سردرگمی نقش) مطرح شد (چن، وین، لئو، ژائو، زی و ژانگ^۴، ۲۰۲۳). هویت شغلی از همان دوران کودکی شروع به شکل گرفتن می‌کند و این موضوع و دستیابی به یک هویت شغلی منسجم در دوران نوجوانی تبدیل به یک مسئله مهم می‌گردد (لطف‌آبادی، ۱۳۸۱). در این دوران فرد بر اساس توانایی‌ها، علایق و ارزش‌ها شروع به مفهوم‌سازی از خود و آینده‌اش می‌کند و با کاوش در مشاغل، ایده‌های آگاهانه‌ای پرورش می‌دهد (شفر^۵، ۱۹۹۵؛ باردیک، برنز، مگنوسون و ویتکو^۶، ۲۰۰۶)؛ بنابراین، انتخاب شغل و رسیدن به هویت شغلی یکپارچه و تعهدات شغلی مصمم، یک مسئله مهم در زندگی رشدی نوجوان است. (فوسکو، سیکا، پارولا و آلنی سستیتو^۷، ۲۰۲۲؛ ون در گاگ، رویتِر، کونن و بوسما^۸، ۲۰۲۰). درواقع هویت شغلی اشاره به احساس ترکیبی فرد از اینکه چه کسی است؟ و می‌خواهد به‌عنوان یک موجود چه شغلی را اتخاذ کند، دار (کورتوا، پیکارد و گندرون^۹،

1. Commissariat, P. V., Volkening, L. K., Weinzier, S. A., Dassau, E., & Laffel, L. M

2. skorikov, V. B. & Vondracek, F. W

3. Anthis, K

4. Chen, H., Wen, Y., Liu, F., Zhao, Y., Xie, Z., & Zhang, X

5. Shaffer, D. R

6. Bardick, A. D., Bernes, K. B., Magnusson, K. C., & Witko, K. D

7. Fusco, L., Sica, L. S., Parola, A., & Aleni Sestito, L

1. Van der Gaag, M. A. E., Ruiter, N. M. P., Kunnen, E. S., & Bosma, H

2. Courtois, C., Picard, C. F., & Gendron, Y

(۲۰۲۵). همچنین مارسیا^۱ (۱۹۹۳) بر اساس دو متغیر اکتشاف (جست‌وجوی فعال در باورها، ارزش‌ها و نقش‌ها) و تعهد (پابندی به انتخاب‌های ناشی از کاوش) توانسته چهار مدل وضعیت هویت را که شامل هویت موفق^۲، هویت دیررس^۳، هویت زودرس^۴ و هویت مغشوش^۵ است را ترسیم کند (لاگی، بایوکو، لیگا، گوارینو و باومگارتنر^۶، ۲۰۱۳). در هویت شغلی موفق نوجوانان گزینه‌های شغلی را بررسی کرده و اهداف را به صورت شفاف تعیین می‌کنند. در هویت دیررس به‌طور فعال در جست‌وجوی فرصت‌های متفاوتی هستند اما به شغلی خاص متعهد نیستند و نوجوانان در هویت شغلی زودرس به‌طور زودهنگام و قبل از تجربه کردن هیچ‌گونه اکتشاف شغلی معنی‌داری، در مورد یک هدف شغلی تصمیم می‌گیرند که این نوع تصمیم‌گیری معمولاً بر اساس انتظارات والدین یا افراد دارای قدرت گرفته می‌شود نه خود شخص؛ اما نوجوانان دارای هویت شغلی مغشوش به‌ندرت جهت اکتشاف فعالیت‌ها، فعالانه متعهد می‌شوند (زو و لی^۷، ۲۰۱۹). شکل‌گیری هویت شغلی فرایندی خطی و ایستا نیست، بلکه حاصل تعامل پویا میان عاملیت فردی و انتظارات اجتماعی است (مالرو هرماندز^۸، ۲۰۲۵). به عقیده هالند (۱۹۹۷) فردی که نسبت به هویت خود به درک روشنی رسیده و از اهداف، علایق و مهارت و حرفه‌های مناسب خود نیز تصویر روشنی دارد این فرد به توانایی‌های خود در تصمیم‌گیری اعتماد داشته و به احتمال زیاد شغلی را انتخاب کند که متناسب با ویژگی‌های شخصیتی او است در مقابل فردی که تصویر واضحی از خود ندارد و دچار پراکندگی هویت است و به احتمال زیاد دچار انتخاب‌های شغلی ناسازگار و تغییرات شغلی پی‌درپی می‌شود. همچنین سوپر (۱۹۸۰) معتقد است هر فردی، شغلی را انتخاب می‌کند که متناسب با عقاید و پندارش در رابطه با خود اوست و خویشتن پنداره شخص معمولاً از زمانی آغاز می‌شود که می‌فهمد موجودی مستقل از پدر و مادر است، از نظر او رشد خودپنداره وابسته به تعاملات فرد با دیگران، شرایط محیطی، بافت و فرهنگ خانواده و تجارب فردی اوست. پژوهش‌های بسیاری نشان داده‌اند که حوزه‌های بین فردی مانند دوستان و والدین در شکل‌گیری هویت نقش اساسی دارند (مک‌لین و همکاران^۹، ۲۰۱۶). لاپوینت^{۱۰} (۲۰۱۰) استدلال می‌کند که هویت شغلی تنها توسط فرد ساخته نمی‌شوند بلکه به‌وسیله تعامل با دیگران بروز می‌-

3. Marcia, J. E

4. dentity Achivement

5. dentity Moratorium

6. Identity Foreclosure

7. Identity Diffusion

8. Laghi, F., Baiocco, R., Liga, F., Guarino, A., & Baumgartner, E

9. Xu, H., & Lee, J. C.-K

10. Maehler, D. B., & Hernández-Torrano, D

1. McLean, K. C., Syed, M., Yoder, A., & Greenhoot, A. F

2. LaPointe, K

یابده؛ بنابراین، هویت شغلی حاصل یک ساختار مشترک است (مایجرس و لنجل^۱، ۲۰۱۲). پژوهش‌های (بروزونسکی^۲، ۲۰۰۴) حاکی از آن است که سبک‌های فرزندپروری والدین یکی از عوامل پیش‌بینی‌کننده سبک‌های هویتی در نوجوانان است؛ بنابراین خانواده به‌عنوان کانون اصلی پرورش شخصیت و رشد خودپنداره و سلامت فرزندان است (زمانیان، شریف‌زاده و مؤدی، ۲۰۲۰؛ کاپوزی و استافر^۳، ۲۰۲۱). با توجه به تأثیراتی که والدین به‌صورت آشکار و یا نامحسوس در رفتار، باورها و افکار و احساسات فرزندان خود دارند (مک‌گری^۴، ۲۰۰۵). این تأثیرات را می‌توان در قالب سبک‌های والدگری بررسی کرد. سبک‌های والدگری، بیانگر عقاید و باورها، تعاملات، رفتارها، هیجانات، عقاید، دانش و نگرش و عملکردهای مرتبط با تربیت فرزندان بر مبنای دو روش گرمی و سخت‌گیری و چهار سبک: والدگری مقتدرانه، مستبدانه، سهل‌گیر و بی‌توجه شناسایی شده است (لانسفورد و بورنشتاین^۵، ۲۰۲۰؛ کیان، یانگ، لی و دوو^۶، ۲۰۲۲؛ یافه^۷، ۲۰۲۳). بنا بر اهمیت خانواده، به‌عنوان منبع اولیه اطلاعات و انتظارات شغلی فرد و نقش اساسی که در ارائه اطلاعات شغلی ارزشمند و شکل‌گیری هویت شغلی و تقویت علاقه فرزندان نسبت به مشاغل متعدد دارد (کندو، لئو و آن^۸، ۲۰۲۳) و با توجه به اینکه شرایط خانوادگی فرد می‌تواند پیش‌بینی‌کننده فعالیت شغلی او باشد. به‌طوری‌که فرزندان که در خانواده‌هایی با والدین مقتدر و پذیرا هستند معمولاً به سمت مشاغل انسانی‌گرایش دارند و برعکس فرزندان خانواده‌هایی که دارای روابط سرد و غافل از نیازهای اولیه جسمی و روانی فرزندان هستند، گرایش به مشاغل ابزاری دارند (شفیع‌آبادی، ۱۳۹۲). پژوهش‌های رافیدی، سایون و سلیمان^۹ (۲۰۲۴)، حاکی از آن بوده که فرزندپروری مقتدر با شاخصه‌های قاطعیت و پاسخگویی والدین، به توسعه هویت شفاف و منسجم در نوجوانان کمک می‌کند. همچنین مرور پژوهش صورت گرفته توسط (فن و لی^{۱۰}، ۲۰۲۵)، نشان می‌دهد که گرمی والدینی عامل حیاتی برای توسعه سالم هویت فرد است و کنترل بیش‌ازحد، حتی اگر با نیت حمایتی همراه باشد مسیر اکتشاف و تعهد را محدود می‌کند. ون و همکاران^{۱۱} (۲۰۲۵) نیز نشان دادند که مؤلفه‌های حمایت شغلی مستقیم، حمایت از خودمختاری و میزان همخوانی انتظارات والدین با اهداف حرفه‌ای فرزند، متغیرهای کلیدی فرزندپروری‌اند که از طریق ارتقای

3. Meijers, F. & Lengelle, R

4. Berzonsky, M.D

5. Capuzzi, D., & Stauffer, M. D

6. McGraw, P

7. Lansford, J. E., & Bornstein, M. H

8. Qian, G., Yang, S., Li, R., & Dou, G

9. Yaffe, Y

10. Kundu, A., Liu, Y., & Ahn, J

11. Rafidi, N. M. M. Saibon, J. & Seliban, A. S. A

1. Fan, W., & Li, M

2. Wen, D., Zhang, W., Zhao, J., & Tam, C. C

خودکارآمدی تصمیم‌گیری شغلی، موجب انسجام بیشتر در هویت شغلی فرزندان می‌شوند. در مقابل، نبود حمایت از خودمختاری یا انتظارات تحمیلی می‌تواند کاوش شغلی را تضعیف و شکل‌گیری هویت منسجم را مختل کند. مرور پژوهش صورت گرفته توسط (مورا و ویگا^۱، ۲۰۰۵) نشان می‌دهد که متغیرهای متعددی همچون: حمایت، انسجام و روابط تحصیلی-عاطفی مثبت در خانواده بر روی شکل‌گیری هویت شغلی منسجم مؤثرند و برعکس نوجوانانی که در خانواده‌هایی با تنش، طلاق، یا کمبود حمایت والدینی قرار دارند سطح تعلیق و پراکندگی هویتی بالاتری دارند که بیانگر ناپایداری و ناتمام بودن فرآیند کاوش و تعهد شغلی است. به علاوه پژوهش‌های طولی انجام شده بر روی نوجوانان نشان داد که تقریباً پنجاه درصد نوجوانان در فرآیندهای هویتی که شامل (بازنگری در اهداف، کاوش عمیق و تعهد نسبت به اهداف) است دچار بحران هویت در هر دو حوزه آموزشی و بین فردی هستند. (کروچتی، موسکاتلی، ون در گراف، رویینی، میوس و برانژه^۲، ۲۰۱۶). با توجه به اهمیت هویت شغلی و وضعیت نگران‌کننده‌ای که نیمی از نوجوانان و جوانان در رابطه با احراز یک هویت شغلی منسجم درگیر آن هستند. به طوری که طبق پژوهش‌های صورت گرفته روی ۷۶۰ نوجوان و جوان ۱۴ تا ۲۵ ساله‌ی شهر مشهد مشخص شد که حدود ۴۰ درصد از آنان دچار درجاتی از اغتشاش هویت شغلی هستند (چلبی، ۱۳۸۴) و از آنجایی که در ساختار فرهنگی ایران، اصولاً خانواده‌ها برای فرزندان مؤنث خود سرمایه‌گذاری نمی‌کنند و از همان دوران کودکی تمایزات جنسی به فرزندان آموخته می‌شود و مدرسه هم این آموزه‌ها را تقویت می‌کند. این موضوع در مورد هویت شغلی زنان و دختران ایران کاملاً صادق است (سادات رضوی و اسماعیلی، ۱۳۸۹)؛ بنابراین، شکل‌گیری هویت شغلی اساساً بین دختران و پسران متفاوت است و پسران نسبت به دختران تصویر شخصی واضح‌تری از هویت دارند و می‌توانند با واژگان ملموس‌تری در مورد طرح‌های شغلی آینده خود صحبت کنند، درحالی که دختران با واژه‌های تقریباً غیرواقعی و نامعلوم آینده‌شان را تصور می‌کنند (مایجرس و لنگل، وینتر و کوپرپرز^۳، ۲۰۱۷). همچنین بسیاری از پژوهش‌های انجام شده پیرامون هویت شغلی، دربرگیرنده موضوعاتی همچون: روان‌سنجی وضعیت هویت شغلی و همبستگی وضعیت‌های هویت شغلی با سایر جنبه‌های توسعه شغلی می‌باشد (زو و لی، ۲۰۱۹). فلذا به نظر می‌رسد، تاکنون پژوهشی نظام‌مند در داخل و خارج که به بررسی و کاوش شاخص‌های والدگری نوجوانان مخصوصاً در میان دخترانی با این ویژگی بپردازد، انجام نشده است. پژوهش حاضر در پی کشف و استخراج شاخص‌های والدگری نوجوانان دارای هویت شغلی منسجم و ترسیم شبکه‌ی مضامین مرتبط با مفهوم موردنظر در نوجوانان است. لذا با توجه به مسائل مطرح شده سؤال پژوهش

3. Moura, H., & Veiga, F. H

4. Crocetti, E., Moscatelli, S., Van der Graaff, J., Rubini, M., Meeus, W., & Branje, S

1. Meijers, F., Lengelle, R., Winters, A., & Kuijpers, M

حاضر این است که مهم‌ترین شاخص‌های فرزندپروری که منجر به ایجاد هویت شغلی موفق در نوجوانان می‌شود کدام‌اند؟

روش

پژوهش حاضر کیفی از نوع پدیدارشناسی است. جامعه مورد مطالعه ما شامل مادران ۴۰ تا ۶۰ ساله دارای یک یا چند دانش‌آموز دختر (دوره دوم متوسطه) با هویت شغلی منسجم (در بازه سنی ۱۶ تا ۱۹ سال) در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در شهر کرمانشاه بود. انتخاب این بازه سنی برای مادران با توجه به دو معیار صورت گرفت: (۱) تجربه زیسته کافی: والدین در این سنین حداقل ۲۰-۲۵ سال تجربه فرزندپروری دارند که امکان بازنگری در سبک‌های تربیتی در مراحل مختلف رشد (کودکی تا نوجوانی) را فراهم می‌کند؛ (۲) هم‌زمانی با دوره بحران هویت: سنین ۴۰ تا ۶۰ سالگی منطبق با دوره‌ای است که فرزندان آن‌ها در مرحله بحران هویت (۱۵ تا ۲۲ سالگی) قرار داشته‌اند و والدین می‌توانند راهبردهای خود را در این برهه حساس بازگو کنند. انتخاب بازه سنی ۱۶ تا ۱۹ سالگی برای دانش‌آموزان به چند دلیل رعایت شده است: (۱) طبق نظریه اریکسون در این سنین فرد برای نخستین بار به صورت جدی به پرسش‌های (من کیستم؟) و (در آینده چه می‌خواهم بشوم؟) پاسخ جستجوگرانه می‌دهد؛ (۲) بر اساس مدل وضعیت‌های هویت مارسیا نوجوانان در سنین ۱۶ تا ۱۹ سال معمولاً در وضعیت‌های جست‌وجوی فعال و تثبیت تعهدات شغلی و تحصیلی قرار دارند؛ (۳) همچنین از دیدگاه رشد شناختی و اجتماعی در حدود ۱۵-۱۶ سالگی نوجوان به مرحله عملیات صوری رسیده که امکان تفکر انتزاعی درباره آینده و مسیرهای شغلی و پیامدهای انتخاب را فراهم می‌کند؛ (۴) همچنین روابط والد-فرزند در این سنین از شکل وابسته به شکل نیمه استقلال یافته و مذاکره محور تغییر می‌یابد؛ در نتیجه اثر شاخص‌های فرزندپروری قابل مشاهده‌تر است. برای انتخاب نمونه روش نمونه‌گیری هدفمند به کار گرفته شد. ملاک‌های ورود شامل این موارد بود: مادران انتخاب شده دارای فرزندان با هویت شغلی موفق (کسب نمره یک انحراف استاندارد بالاتر از میانگین ۴/۱۵) در پرسشنامه هویت شغلی (دیلاس و جرننگین، ۱۹۸۱) باشند، وقت کافی و رضایت کامل برای مصاحبه را داشته باشند. نمونه‌گیری در ابتدا باهدف شناسایی دانش‌آموزانی بود که دارای هویت شغلی موفق بودند و با استفاده از پرسشنامه هویت شغلی (دیلاس و جرننگین، ۱۹۸۱) غربال شدند، بدین منظور در ابتدا تعداد ۱۷۰ پرسشنامه از سوی دانش‌آموزان در ۳ مدرسه دخترانه دوره دوم متوسطه در ناحیه ۲ شهر کرمانشاه که شامل مدارس: (هدف، صدیقه کبری و جلال آل احمد) بود؛ تکمیل شد و پس از نمره‌گذاری، ۲۹ دانش‌آموز نمره موردنظر (یک انحراف استاندارد بالاتر از میانگین) را کسب کردند و در نهایت تنها با مادران ۱۴ نفر از دانش‌آموزان مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد و مصاحبه در نفر ۱۲ به اشیاع رسید. فرآیند اجرای پژوهش

بدین صورت بود که پس از دریافت مجوز از اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه، نمونه‌گیری در دو مرحله انجام شد، هدف مرحله اول به شیوه کمی، با استفاده از پرسشنامه هویت شغلی (دیلاس و جرنیگن، ۱۹۸۱) برای شناسایی دانش آموزان با هویت شغلی موفق، بود و هدف مرحله دوم به شیوه کیفی با استفاده از مصاحبه نیمه ساختاریافته با مادران این دانش آموزان به منظور بررسی پدیدارشناسانه شاخص‌های فرزندپروری بود بنابراین با والدین این دانش آموزان تماس گرفته شد و پس از ارائه توضیحاتی در مورد چرایی و چگونگی انجام این پژوهش، رضایت آن‌ها برای انجام مصاحبه حضوری جلب شد. در ادامه پس از مصاحبه اولیه و کنترل ملاک‌های ورود و خروج والدین، انجام مصاحبه از والدین دانش آموزان دارای نمره بالاتر شروع و به والدین دانش آموزان با نمره پایین‌تر ختم شد. سپس مصاحبه با سؤال‌های کلی‌تر از جمله موارد زیر پرسیده شد: ارتباط شما با فرزندان چگونه است؟ ارتباط شما با همسران چگونه است؟ در مواقع بروز بحران در خانواده چگونه به بررسی و حل مشکلات پرداخته می‌شود؟ در مورد محدودیت یا آزادی (با پرسیدن سؤالات جزئی‌تر و گاهی غیرمستقیم) به فرزندان، نظراتان را توضیح دهید؟ تا چه اندازه برای رفع نیازهای خانواده و به‌ویژه فرزندان تلاشگری دارید؟ به نظر شما رابطه‌ی بین والدین چه تأثیری بر سبک زندگی فرزندان دارد؟ تربیت درست از نظر شما چگونه است؟ تربیت اشتباه در ارتباط با فرزندان یعنی چه رفتارهایی؟ به نظر شما فرزندپروری موفق یعنی چه؟ معمولاً در مشاجرات پیش آمده بین فرزندان عملکرد شما و همسران چگونه است؟ در ارتباط با اهداف شغلی فرزندان چگونه عمل می‌کنید؟ آغاز می‌شد و هر جا که لازم بود سؤالات ریزتر و جزئی‌تری پرسیده می‌شد. مدت مصاحبه‌ها نیز بین ۴۰ دقیقه تا ۱۲۰ دقیقه متغیر بود. محتوای هر مصاحبه ضبط و سپس مستندسازی صورت می‌گرفت. انجام مصاحبه تا زمان رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. در نهایت مصاحبه‌ها با ۱۲ شرکت‌کننده به اشباع نظری رسیدند به این معنا که در دو مصاحبه آخر اطلاعات جدیدی استخراج نشد. در این پژوهش ابزار شامل: پرسشنامه وضعیت‌های هویت شغلی دیلاس و مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. به‌منظور ارزیابی وضعیت‌های هویت شغلی در دانش آموزان از پرسشنامه وضعیت‌های هویت شغلی دیلاس استفاده شد. این مقیاس بر اساس معیارهای اکتشاف و تعهد و ویژگی‌های وضعیت‌هایی که ماریا ارائه کرده است، تدوین گشته و از یک ساختار استدلالی برای تفسیر مجموعه‌ها، یعنی با توجه به وجود و عدم وجود اکتشاف و تعهد در هر عبارت، استفاده کرده است (دیلاس و جرنیگن، ۱۹۸۱). این پرسشنامه گزینه بایست بوده و حاوی ۳۵ عبارت، شامل ۷ مجموعه ۵ عبارتی است. هر عبارت نشان‌دهنده‌ی یک وضعیت هویتی است که حضور یا غیاب اکتشاف و تعهد را اندازه می‌گیرد و هر آزمودنی از هر مجموعه، یک عبارت را انتخاب می‌نماید. همچنین در این پژوهش از مصاحبه نیمه ساختاریافته نیز استفاده شد. مصاحبه نیمه ساختاریافته چیزی بین مصاحبه ساختاریافته و مصاحبه بدون ساختار

است. با اینکه در این مصاحبه سؤالات و موضوعات از پیش تعیین شده و پرسش‌ها به شکل منظم از شرکت کنندگان پرسیده می‌شود؛ اما مصاحبه گر می‌تواند تا اندازه‌ای که به نکاتی فراتر از پاسخ پرسش‌ها دست یابد، از موضوع خارج شود. در مصاحبه نیمه ساختاریافته فرصت تعامل دوجانبه ایجاد می‌شود به گونه‌ای که شرکت کنندگان نیز ممکن است از پژوهشگران سؤال کنند. مهم‌ترین سؤالات در این نوع مصاحبه باز پاسخ‌اند نه بسته پاسخ. در مصاحبه نیمه ساختاریافته هدف درک عبارات شرکت کنندگان و درک معنایی است که آن‌ها به تجارب و فرایندهای ذهنی خود می‌بخشند (بین، ترجمه‌ی زارعی و صدوقی، ۱۳۹۲). ملاحظات اخلاقی در این پژوهش شامل: رضایت آگاهانه شرکت کنندگان، ارائه اطمینان به شرکت کنندگان از محرمانه ماندن اطلاعات نزد پژوهشگر و نداشتن بار مالی برای آنان، همچنین حق انصراف و خارج شدن از فرآیند تحقیق برای شرکت کنندگان در هر مرحله از پژوهش وجود داشت. به منظور تحلیل داده‌ها از روش هفت مرحله‌ای کلایزی، استفاده گردید. مدل پیشنهادی کلایزی شامل هفت مرحله به شرح زیر است: در مرحله اول جهت به دست آوردن یک احساس مشترک و مأنوس شدن بیشتر با مشارکت کنندگان و نیز فهم بیشتر متن، مصاحبه‌های ضبط شده، ثبت، مکتوب و چندین بار مطالعه شدند، از این طریق تسلط کافی در فهم کلی مصاحبه پیدا شد، درواقع طی این مرحله پژوهشگر تلاش کرد تجارب شخصی خود را کنار بگذارد و به هم‌حسی بیشتری با مشارکت کنندگان دست یابد. در مرحله دوم با توجه به متون نگارش شده عبارت و جملات مرتبط با شاخص‌های فرزندپروری نوجوانان با هویت شغلی منسجم، برجسته شدند. در مرحله سوم تلاش شد از جملات برجسته شده، مفاهیم مرتبط استخراج و کدگذاری انجام شود؛ به عبارتی در این مرحله، فرمول‌بندی معانی و توضیح مفهوم عبارات مهم انجام شد، در مرحله چهارم، کدهایی که در مرحله قبل استخراج شدند، لیست شدند و به ارتباطی که این کدها با یکدیگر دارند اندیشیده شد، سپس به هر دسته از کدها یک نام داده شد و همه کدها در خوشه‌ای به نام آن کد قرار گرفتند. در مرحله پنجم، نتایج گروه‌های کلی‌تری را تشکیل دادند و طبقات اصلی ساخته شدند، به این ترتیب ساختار کلی پدیده موردنظر استخراج شد. در مرحله ششم بیان صریح و روشن از ساختار اساسی پدیده مورد مطالعه انجام گرفت، بدین صورت که با فرموله کردن و دسته‌بندی پدیده مورد مطالعه، تصویری کلی از ساختار ذاتی پدیده که همان شاخص‌های فرزندپروری نوجوانان با هویت شغلی منسجم بود ارائه گردید. به عبارتی در این مرحله با تقلیل یافته‌ها، توصیفات اضافی و مبالغه‌آمیز از کل بخش پاک شد و سعی شد ادراکی جامع و بدون ابهام به عنوان مضمون هسته‌ای حاصل شود، در مرحله آخر اعتباریابی نتایج و یافته‌ها به اطلاع مادران رسانده شد و به منظور تأیید از آن‌ها در مورد صحت نتایج و تطبیق آن‌ها با تجربیات خود موردبررسی قرار گرفت و در ادامه نتایج به آن‌ها بازگردانده و اعتباربخشی داده‌ها انجام شد. بدین صورت که پس از چندین بار

بررسی مصاحبه‌های کدگذاری شده، از شرکت کنندگان خواسته شد یافته‌های کلی را مطالعه و درستی یا نادرستی آن و هرگونه سوءبرداشت و موارد حذف شده و اضافه شده را به اطلاع پژوهشگر برسانند (اعتبار یابی توسط مشارکت کنندگان)، در ادامه علاوه بر پژوهشگر، مصاحبه‌ها برای کدگذاری در اختیار اساتید قرار گرفت (سه سویه سازی پژوهشگر یا توافق یا عدم توافق اعضا بر روی صحت و سقم مقوله‌ها و مضامین مشخص شود (توافق اعضا بر روی مصاحبه‌های کدگذاری شده).

یافته‌ها

جدول ۱. یافته‌های جمعیت‌شناختی نمونه پژوهش

کد	جنسیت	سن مادر	میزان تحصیلات	وضعیت اشتغال	طلاق	طبقه اقتصادی و اجتماعی	سن	پایه تحصیلی	معدل	ترتیب تولد
۱	زن	۴۲	دیپلم	مربی والیبال	-	متوسط	۱۸	دوازدهم	۱۷/۹۰	اول
۲	زن	۵۰	دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۷	دوازدهم	۱۸/۴۰	اول
۳	زن	۶۰	زیر دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۶	یازدهم	۱۷/۵۰	آخر
۴	زن	۵۴	دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۶	دهم	۱۸/۷۷	دوم
۵	زن	۵۸	فوق دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۶	یازدهم	۱۸/۲۵	دوم
۶	زن	۵۷	دیپلم	فرهنگی	-	متوسط	۱۶	یازدهم	۱۸/۱۲	اول
۷	زن	۵۱	زیر دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۶	یازدهم	۱۷/۵۰	اول
۸	زن	۴۶	دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۶	یازدهم	۱۷	اول
۹	زن	۵۰	زیر دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۸	دوازدهم	۱۸/۸۴	دوم
۱۰	زن	۴۸	فوق دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۷	دوازدهم	۱۹	اول
۱۱	زن	۴۱	دیپلم	خانه‌دار	-	متوسط	۱۸	یازدهم	۱۳	اول
۱۲	زن	۵۵	لیسانس	معلم	-	متوسط	۱۷	دهم	۱۸/۴۷	اول
۱۳	زن	۴۴	لیسانس	فرهنگی	-	متوسط	۱۷	دوازدهم	۱۷/۷۰	دوم
۱۴	زن	۳۹	لیسانس	خانه‌دار	-	متوسط	۱۶	دهم	۱۹/۲۱	اول

اطلاعات جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شونده (مادر دانش‌آموز) و اطلاعات مربوط به دانش‌آموز دارای هویت شغلی موفق ارائه شده است. میانگین سنی مادران ۴۹/۶۴ و انحراف معیار آن برابر با ۶/۶ بود همچنین میانگین سنی فرزندان ۱۶/۷۱ و انحراف معیار آن ۰/۸۲ بود. از لحاظ تحصیلات ۵۷/۱ درصد از مادران یعنی تعداد ۸ نفر دارای مدرک دیپلم و فوق دیپلم و مادران با مدرک زیر دیپلم و لیسانس هر کدام ۲۱/۴ درصد یعنی تعداد ۳ نفر را شامل می‌شدند. همچنین ۷۱/۴ درصد (۱۰ نفر) از مادران از نظر وضعیت اشتغال در دسته‌ی مادران خانه‌دار قرار داشتند و فقط ۲۸/۶ از آنان یعنی تعداد ۴ نفر شاغل بودند، از نظر وضعیت تأهل تمام مادران، متأهل و هیچ‌کدام از

واکاوی شاخص‌های والدگری نوجوانان با هویت شغلی موفق: یک پژوهش کیفی؛ حسین‌زاده و همکاران | ۱۳۵

آنان مطلقه نبودند. در میان فرزندان ۶۴/۳ درصد (۹ نفر) از آنان فرزند اول، ۲۸/۶ درصد (۴ نفر) فرزند دوم و تنها ۷/۱ درصد (۱ نفر) فرزند آخر بودند. همچنین ۲۱/۴ درصد (۳ نفر) از دانش‌آموزان پایه دهم و ۴۲/۹ درصد (۶ نفر) از آنان پایه یازدهم و ۳۵/۷ درصد (۵ نفر) از آنان پایه دوازدهم بودند و در نهایت میانگین معدل این دانش‌آموزان ۱۷/۸۵ و انحراف معیار آن برابر با ۱/۵۱ بود.

جدول ۲. فرآیند تحلیل مضامین مرتبط با شاخص‌های والدگری نوجوانان با هویت شغلی منسجم

مضمون اصلی	مضمون فرعی	نمونه کدها
والد آگاه	ارتقای آگاهی و اطلاعات	مشاوره با پزشک، مشاوره با روانشناس، مطالعه کتاب، عضویت در کانال‌های معتبر آموزشی فرزندپروری، ارتباط با مشاوره مدرسه، شرکت در دوره‌های آموزشی فرزندپروری
	توجه به نیازهای مادی	تأمین کردن نیازهای مادی فرزند، فراهم کردن هزینه تحصیل، فراهم کردن هزینه مشاوره‌های تحصیلی، اولویت دادن هزینه‌ها برای فرزند، حمایت مالی از فرزند
پاسخ‌دهی	بالا بودن همدلی والدین	درک شرایط و ویژگی‌های سنی فرزند، تحمیل نکردن دیدگاه خود، احترام به عقاید فرزند، عدم زورگویی، عدم سخت‌گیری، با آرامش رفتار کردن، درک احساس فرزند، همدلی کردن
	احترام به خواسته‌ها	فراهم کردن خواسته‌ها در حد توان، ایجاد فضای راحت برای صحبت، توجه کردن، توجه به خواسته‌های و مسائل غیرمادی فرزند، ارزش قائل شدن برای فرزند، پذیرش حرف‌های فرزند، کوتاهی نکردن برای فرزند، احترام به شخصیت فرزند
	صمیمیت	رفیق بودن، فضای گرم و دوستانه در خانه، رفتار دوستانه، نبود سخت‌گیری‌های شدید، همدل و همراه بودن، هم‌صحبتی و همکاری، توجه به خواسته‌های همدیگر
کیفیت ارتباط با فرزند	صرف وقت کیفی مناسب برای فرزند	زمان گذاشتن برای گفت‌وگو با فرزند، زمان گذاشتن برای بازی با فرزند، زمان گذاشتن برای تفریح و بازی
	مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها	اجازه اظهارنظر شخصی به فرزندان، نظرخواهی، مشورت در مسائل، احترام به نظرات
	ابراز محبت	عدم سرزنش، شوخ‌طبعی، ابراز علاقه و محبت، محبت فیزیکی مثل در آغوش گرفتن، محبت کلامی مثل دوست دارم، نوازش کردن فرزند
	جلسات خانوادگی	گفت‌وگو در مورد مسائل، برگزاری جمع خانوادگی، مشورت و تصمیم‌گیری
	حامی بودن	ایجاد فضای حمایتی در خانه، پشتیبانی در هنگام مشکل، در کنار فرزند بودن، ایجاد اطمینان برای گفت‌وگوی راحت، همراهی و کمک کردن، عدم ایجاد ترس در فضای خانه، همراهی با فرزند، رها نکردن فرزند
مهارت رفتاری والد	الگو بودن والد	نشان دادن رفتارهای مثل گذشت و سازگاری در اعمال، خوب بودن و مناسب عمل کردن
	صبوری	صبر و پشتکار، حفظ آرامش در مشکلات، عدم نشان دادن واکنش‌های تند، کنترل عصبانیت
	خوش قول بودن	خوش قول بودن، عمل کردن به قول‌ها
	توجه و دادن حق انتخاب به فرزند	حق انتخاب داشتن، مشورت و گفتگو، توجه کردن به نظرات شخصی فرزند، اطمینان دادن، انتقال احساس مسئولیت‌پذیری نسبت به انتخاب‌ها، عدم اجبار
	استقلال	انتقال حس اعتماد برای حضور در جامعه، دادن مسئولیت، آزادی دادن برای حضور در جامعه

مضمون اصلی	مضمون فرعی	نمونه کدها
بستر امن خانوادگی	اعتماد	اطمینان کردن به فرزند، خود متکی بودن در کارهای منزل
	آرامش در خانه	ایجاد فضای امن، فضایی فاقد تنش و دعوا، فضایی گرم و محبت‌آمیز، فراهم کردن فضایی ساکت برای درس خواندن، تأثیر گذاری محیط، حساسیت به محیط
	توان بالای مدیریت تعارض	عدم وجود خشونت در خانه، حل مشکلات با گفتگو، عدم بحث و دعوا در حضور فرزندان، درک متقابل والدین، صادق بودن در رابطه با همسر، سلسله‌مراتب قدرت در خانواده، وجود اعتماد میان والدین، شفافیت در قوانین منزل، پاسخگو بودن به همسر، رابطه صمیمی بین والدین، درک شرایط شوهر
	والدگری مقتدرانه	نبود قوانین سخت و غیرقابل انعطاف، عدم محدودیت شدید، انتقال حس اعتماد، اعتدال در رفتار، انعطاف‌پذیری، مسئول بودن، پاسخگو بودن، پرسش‌گر بودن، حمایتگر بودن، صمیمی بودن
ساختار خانوادگی	گفت‌وگو و حل مسئله	حرف زدن برای حل مسائل، تلاش برای متقاعد کردن به جای قهر و کناره‌گیری، احترام به صحبت‌ها فرزند، درک کردن متقابل، تذکر و گفتگو به جای تنبیه، صمیمت در گفت‌وگو
	استفاده از شیوه‌های درست تنبیه	پذیرفتن احتمال خطا از هر شخص، صحبت و گفتگو به جای واکنش‌های تند، عدم استفاده از تنبیه بدنی، متقاعد کردن به جای تنبیه، سلب امتیازها به جای تنبیه، عدم سرزنش و تحقیر فرزند
	وضع قوانین	قواعد رفت‌وآمد، وضع محدودیت‌هایی در رفتار و عملکرد، وضع قانون‌هایی برای پوشش، تعیین حدود مرز در روابط، قاعده در آزادی دادن به فرزند
	بازی‌های خانوادگی	رابطه شاد با والدین، بازی‌های دسته‌جمعی در خانواده، جو شاد در خانواده، انجام مسابقات بین اعضای خانواده، بازی بین فرزندان، فراهم کردن امکانات برای انجام فعالیت‌های سرگرم‌کننده، انجام بازی‌های مشارکتی
کنترل - نظارت	پیگیری تحصیلی	نظارت بر نمرات، پیگیری از مدرسه، همراهی در طول تحصیلی، توجه به درس و انجام تکالیف، کمک در برنامه‌ریزی تحصیلی، وقت گذاشتن برای پاسخ به سؤالات درسی
	تمرکز بر نقاط قوت تحصیلی	توجه به وضعیت تحصیلی فرزند، بررسی هوش و استعداد
	نظارت بر رفتار و روابط	نظارت و آگاهی از روابط دوستی، مدیریت رفت‌وآمد، نظارت از دور، عدم کنترل در جمع، شناخت متقابل دوستان و والدین از یکدیگر، حساسیت به رفتار دوستان فرزند
	نظارت بر فضای مجازی	نظارت و مدیریت استفاده از گوشی همراه، وضع قوانین در زمینه استفاده از گوشی همراه

از تجزیه و تحلیل داده‌های به‌دست‌آمده در این پژوهش تعداد ۱۶۰ کد اولیه، ۷ مضمون اصلی و ۲۷ مضمون فرعی از دیدگاه مشارکت‌کنندگان پیرامون تجربه والدگری نوجوانان با هویت شغلی منسجم پدیدار شده است که می‌توانند شیوه‌های فرزندپروری والدین دارای فرزندان با والدگری نوجوانان با هویت شغلی منسجم را به تصویر کشند لازم به ذکر است بسیاری از مضامین اولیه بین مصاحبه‌شوندگان مشترک بوده است و اسامی به کاربرده شده

در نمونه مصاحبه‌ها به منظور رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش به صورت مستعار به کار برده شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

از نتایج حاصل از مصاحبه‌ها ۷ مضمون اصلی و ۲۷ مضمون فرعی شامل والد آگاه (ارتقای آگاهی و اطلاعات)، پاسخ‌دهی (توجه به نیازهای مادی، بالا بودن همدلی والدین، احترام به خواسته‌ها)، کیفیت ارتباط با فرزند (صمیمیت، صرف وقت کیفی مناسب برای فرزند، مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها، ابراز محبت، جلسات خانوادگی، حامی بودن)، مهارت رفتاری والد (الگو بودن والد، صبوری، خوش‌قول بودن، مشوق بودن (تشویق) و انگیزه دادن، توجه و دادن حق انتخاب به فرزند، استقلال، اعتماد)، بستر امن خانوادگی (آرامش در خانه، توان بالایی مدیریت تعارض)، ساختار خانوادگی (والدگری مقتدرانه، گفتگو و حل مسئله، استفاده از شیوه‌های درست تنبیه، وضع قوانین، بازی‌های خانوادگی) و کنترل- نظارت (پیگیری تحصیلی، تمرکز بر نقاط قوت تحصیلی، نظارت بر رفتار و روابط، نظارت بر فضای مجازی) از دیدگاه مشارکت‌کنندگان پیرامون تجربه والدگری نوجوانان با هویت شغلی منسجم پدیدار شده است که می‌توانند شیوه‌های فرزندپروری والدین دارای فرزندان با هویت شغلی منسجم را به تصویر کشند.

ارتقای آگاهی و اطلاعات از مضمون اصلی والد آگاه: خانواده اساسی‌ترین واحد مؤثر بر رشد شخصیت فرزندان و عامل اولیه فعلیت یافتن استعدادهای آنان است از این رو نظام خانواده برای انجام نقش‌های خود در جهت رشد و تربیت فرزندان نیازمند آگاهی و دانش کافی نسبت به روش‌ها و برنامه‌های تربیتی و آموزشی فرزندان می‌باشد (آقاخانی نژاد و تخت‌شاهی، ۱۳۹۹). در پژوهشی که ایدوو، ایفدایو و ایدوو^۱ (۲۰۲۰) انجام دادند یافته‌ها حاکی از آن بود که آموزش رسمی والدین بر انتخاب شغل دانش‌آموزان تأثیر بسزایی دارد. مطابق با یافته‌های ون و همکاران (۲۰۲۵) و همچنین پژوهش‌های سونر و گولتکین^۲ (۲۰۲۴)، میزان آگاهی و حمایت والدین نسبت به فرصت‌های تحصیلی و مسیرهای شغلی، پیش‌بینی‌کننده مستقیم مؤلفه‌های کاوش و تعهد شغلی در شکل‌گیری هویت شغلی است. درواقع، خانواده‌هایی که از سطح بالاتری از سواد شغلی، اطلاعات آموزشی و نگرش‌های باز نسبت به انتخاب مسیرهای کاری برخوردارند، زمینه را برای رشد پایدار هویت حرفه‌ای فرزندان فراهم می‌سازند. یافته‌های ژانگ و همکاران (۲۰۲۴) نیز این رابطه را تبیین کرده‌اند و نشان داده‌اند که حمایت آگاهانه والدین از مسیرهای کاری، از طریق تقویت انطباق‌پذیری شغلی و کاهش خودتردیدی شغلی عمل می‌کند. بر اساس همگرایی این نتایج با بافت فرهنگی ایران، پژوهش آقاخانی نژاد و تخت‌شاهی (۱۳۹۹) نیز مؤید

1. Idowu, S. A., Ifedayo, T. E., & Idowu, E. O

2. Söner, O., & Gültekin, F

آن است که آگاهی تربیتی و شغلی والدین، نقشی تعیین‌کننده در شکل‌گیری «هویت شغلی منسجم» نوجوانان ایفا می‌کند. در این مطالعه، والدینی که با روش‌های نوین تربیتی و با فرصت‌های تحصیلی و اشتغال آشنایی بیشتری داشتند، نقش هدایت‌گر مؤثرتری ایفا کرده‌اند و فرزندان آنان ثبات بیشتری در تصمیمات شغلی و تحصیلی خود نشان داده‌اند. «آگاهی والدین» نه صرفاً به معنای اطلاع از مشاغل، بلکه دربرگیرنده مؤلفه‌ای شناختی-عاطفی است که مسیر رشد هویت را از طریق پشتیبانی، الگودهی و بازخورد شغلی سازنده جهت‌دهی می‌کند. بدین ترتیب، هر چه والدین از سطح بالاتری از سواد شغلی، توان درک تفاوت‌های فردی و مهارت‌های ارتباطی برخوردار باشند، احتمال شکل‌گیری هویت شغلی منسجم‌تر و هدفمندتر در نوجوانان افزایش می‌یابد. بدین ترتیب، والدینی که از روش‌های درست فرزندپروری و ارتباط مؤثر با فرزند اطلاعات داشته باشند، بهتر می‌توانند با فرزند خود رفتار کنند و همچنین این والدین در مسیر فرصت‌های شغلی متنوع و نیازهای بازار کار، می‌توانند به فرزندان خود در انتخاب و جهت‌گیری شغلی مناسب کمک کنند. این اطلاعات به فرزندان کمک می‌کند تا واقع‌بینانه‌تر به آینده شغلی خود بنگرند؛ بنابراین، ارتقای آگاهی و اطلاعات والدین در زمینه مسائل مربوط به شغل و سایر مباحث تربیتی، به‌طور مستقیم در شکل‌گیری هویت شغلی منسجم فرزندان مؤثر است. این امر به فرزندان کمک می‌کند تا بتوانند مسیر شغلی مناسب خود را با اطمینان و آگاهی بیشتر انتخاب و پیگیری کنند والدین با در اختیار گذاشتن اطلاعات کافی درباره شرایط و بازار کار و آینده‌ی شغلی مشاغل متعدد می‌توانند به فرزندان‌شان در جهت رسیدن به شغل موردنظر و رهایی از سردرگمی کمک نمایند. «من قبلاً خودم با خانوم س.ت، خیلی یادش گرامی باشه ایشالا همیشه هرجایی هست خوشبخت و سعادتمند باشه، روان‌شناس بود. ایشون تو مدرسه ما وقتی شهرستان بودیم معلمون بود. بعد فکر کنم یه دوره‌ام تو تلویزیون شبکه زاگرس نشان می‌داد اونجاست روانشناسی و اینا. خیلی می‌رفتم پیشش اداره اونجا، پدر و مادرا اینا میامدن باهاش مشورت داشتن یه چیزایی یاد گرفته بودیم ازشون، مثلاً لازم باشه استفاده می‌کنم. یه سری‌ام یه روان‌شناس تو محلمون رفتم چند تا سؤال داشتم پرسیدم حل شد»

توجه به نیازهای مادی از مضمون اصلی پاسخ‌دهی: نیاز، مهم‌ترین عامل برای ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان و رسیدن به خودشکوفایی است که در آن فرد کمبودی را در خود احساس می‌کند. نیازها زمینه‌ساز فعالیت‌هایی هستند که فرد جهت تحقق نیازهایش انجام می‌دهد. موجودیت زندگی و بقای انسان مشروط به وجود نیازها است، زیرا زندگی پویا و یک جریان خود ابقا کننده است. آنچه انسان را به تلاش و تکاپو وامی‌دارد و برای رفتار انرژی تولید می‌کند، همین نیازها است (سناگو، تقوی، بهنام پور و بایکی، ۲۰۱۶). به گفته آبراهام مازلو، انسان‌ها برای تبدیل شدن به خود واقعی‌شان و دستیابی به خودشکوفایی و هویت خویش، نیازمند رفع و تأمین یک

سری نیازها از جمله نیاز به غذا، ایمنی، عشق و عزت نفس هستند. پایین‌ترین سطح هرم، اساسی‌ترین نیازها را شامل می‌شود که تأمین این نیازها برای جلوگیری از احساسات شدید یا عواقب ناخوشایند ضروری است و افراد برای دستیابی به سایر مراتب بالایی هرم نیازمند رفع آن هستند. تأمین نیازهای اساسی فرزندان مانند غذا، پوشاک و مسکن و ... به آن‌ها احساس امنیت و ثبات می‌دهد، این امنیت مادی، زمینه‌ساز تمرکز بر مسائل تحصیلی و شغلی فرزندان می‌شود. در پژوهش‌های انجام‌شده سطوح درآمد خانواده همچنان پیش‌بینی‌کننده قابل‌توجهی برای پیشرفت تحصیلی، مشارکت پس از تحصیلات متوسطه و آرزوهای شغلی کودکان است (کوراک، لپس و ژائو^۱، ۲۰۰۳؛ رونس^۲، ۲۰۰۴). تحقیقات حمیدی، رستگار و مظفری (۱۴۰۲)، نشان داد خانواده‌هایی که ثبات اقتصادی بیشتری دارند، برای فرزندان خود بستری از امنیت روانی، ثبات هیجانی و اعتماد به آینده را فراهم می‌کنند. این احساس امنیت، مطابق دیدگاه اریکسون، پیش‌نیاز ورود سالم فرد به مرحله «پویایی هویت» است؛ زیرا نوجوان در بستر آرامش و اطمینان از رفع نیازهای بنیادین، انرژی روانی لازم برای پرداختن به مسئله «کیستی شغلی» را می‌یابد. در این زمینه نظریه اریکسون و مدل چهارگانه مارسیا نیز تأیید می‌کنند که ایجاد اطمینان اقتصادی از سوی والدین زمینه‌ی ورود فرد به وضعیت «جست‌وجوی فعال و تعهد موفق» را فراهم می‌سازد؛ زیرا نوجوان دیگر مجبور نیست از سر ناچاری اقتصادی، زود هنگام وارد وضعیت «هویت پیش‌رس» شود. بعلاوه مطالعه رجبی‌فر و همکاران (۱۴۰۱)، بیان می‌کند که ثبات اقتصادی خانواده با افزایش احساس شایستگی و منزلت شخصی فرزندان همراه است و متقابلاً در جهت افزایش اعتماد به نفس شغلی آنان عمل می‌کند. همچنین (احمدی و فلاح، ۱۴۰۲) گزارش کرده‌اند که خانواده‌های دارای توان اقتصادی بالاتر، امکان شرکت فرزندان در دوره‌های مهارتی، کارگاه‌های کارآفرینی و تجربه‌های شغلی آزمایشی را بیشتر فراهم می‌آورند؛ این تجربه‌ها خود پیش‌زمینه‌ای برای شکل‌گیری «هویت شغلی موفق» محسوب می‌شوند. البته نتایج همان پژوهش‌ها تأکید دارند که اگر این تأمین بدون تعاطف عاطفی یا مشارکت در تصمیم‌گیری صورت گیرد، ممکن است به «هویت پیش‌رس» منجر گردد؛ وضعیتی که فرد صرفاً هویتی ظاهراً مستقر دارد اما فاقد کاوش واقعی است. در مجموع، تأمین نیازهای مادی فرزندان توسط والدین، زمینه‌ساز تمرکز بیشتر آن‌ها بر امور تحصیلی و شغلی شده و به شکل‌گیری هویت شغلی منسجم کمک می‌کند. درواقع، والدین با توجه و تأمین نیازهای اساسی فرزند خویش زمینه را برای رسیدن به مراتب بعدی نیازها از جمله خودشکوفایی و کشف خویشتن فراهم می‌کنند با توجه به اینکه یکی از ابعاد مهم هویت شغلی موفق، اکتشاف و جست‌وجوگری است لذا این دسته از والدین شرایطی را فراهم می‌آورند که نوجوان با اطمینان و اعتماد به کشف و جست‌وجوگری در رابطه با خویش و یا مشاغل متعدد پردازد و در نهایت

1. Corak, M., Lipps, G., & Zhao, J

2. Rounce, A

به هویت شغلی توفیق دست پیدا کند؛ بنابراین تأمین نیازهای مادی نه صرفاً یک عامل اقتصادی، بلکه یک زیربنای روان‌شناختی و انگیزشی برای رشد هویت شغلی است. «خیلی حساسم رو بچه‌ها و نیازهاشون هم خودم هم پدرش، پدر و مادر یک سری وظایف در قبال بچه‌شون دارن، باید بچشون تأمین بشه. تو مسائل تحصیلی‌ام تا جایی که بتونم به بچم کمک می‌کنم صددرصد هر هزینه‌ای که مربوط به کلاس و این چیزا باشه براش جور می‌کنم، اگر نداشته باشم قرض می‌کنم کارشو راه می‌ندازم»

بالا بودن همدلی والدین از مضمون اصلی پاسخ‌دهی: در تبیین این یافته می‌توان بیان نمود با توجه به اینکه شرایط خانوادگی فرد می‌تواند پیش‌بینی کننده فعالیت شغلی او باشد به‌طوری که فرزندان که در خانواده‌هایی با والدین پذیرا هستند، معمولاً به سمت مشاغل انسانی گرایش دارند و برعکس فرزندان خانواده‌هایی که دارای روابط سرد و غافل از نیازهای اولیه جسمی و روانی فرزندان‌شان هستند، گرایش به مشاغل ابزاری دارند (شفیع آبادی، ۱۳۹۲). در مدل اریکسونی، بحران «هویت در برابر سردرگمی نقش» در نوجوانی تنها زمانی به «هویت متعهد» منتهی می‌شود که محیط خانواده فرصت کاوش و گفت‌وگو را فراهم کند. همدلی والدین، یعنی توانایی «درک بی‌قضاوت» جهان ذهنی فرزند، این فضا را می‌سازد. درواقع درک والدین از فرزندان و همدلی آن‌ها با نیازها و تجربیات فرزندان، می‌تواند به‌طور مؤثری بر شکل‌گیری هویت شغلی و تحصیلی فرزندان تأثیر بگذارد. والدین همدل، از طریق ورود به دنیای پدیدارشناختی فرزندان‌شان و درک تجربیات آنان، زمینه را برای ابراز نیازها و توجه به خویشتن فراهم می‌آورند. این دسته از والدین با پذیرش و درک تجربیات نوجوان احساس خودکارآمدی و اعتمادبه‌نفس را در آنان تقویت می‌کنند و همین عامل سبب می‌شود نوجوانان با اعتماد بیشتری پیگیر گزینه‌های شغلی خویش باشند، به عبارت دیگر، همدلی در خانواده فراهم‌کننده حلقه‌ی بازخورد ایمن برای یادگیری شغلی است. نوجوانی که احساس می‌کند والدین او را درک می‌کنند، خطاهای اکتشافی‌اش را تهدید تلقی نمی‌کند، بلکه آن را مسیر رشد می‌بیند. این احساس امنیت هیجانی، ریشه‌ی شکل‌گیری خودکارآمدی شغلی پایدار است؛ که یکی از بنیادی‌ترین پیش‌نیازهای هویت شغلی متعهد است. گروولنیک^۱ (۲۰۰۹) در پژوهش خود بیان می‌دارد که مشارکت والدین در کاوش شغلی باید فراتر از کمک ابزاری و حمایت روانی باشد و این مشارکت توسط یک مؤلفه تجربی مهم که شامل درک همدلانه و ملموس بین علایق و توانایی فرزندان و انتخاب‌های شغلی بالقوه است. والدین با درنظر گرفتن دیدگاه‌های فرزندان، اجازه دادن به آنان برای انتخاب و حمایت از ابتکارات و تلاش‌های آنان برای حل مشکلات، از نیاز فرزندان‌شان به استقلال حمایت کنند.

نتایج مطالعه‌ی مارسیونتی وزامیتی^۱ (۲۰۲۵) نشان داد که منبع اصلی ادراک نوجوانان از حمایت در فرایند تصمیمات شغلی، عاطفه و درک هیجانی والدین است. یافته‌ها تصریح دارند که همدلی والدین و رفتارهای پذیرنده آنان، سطح اضطراب انتخاب شغل را کاهش داده و خودکارآمدی تصمیم‌گیری را افزایش می‌دهد؛ پدیده‌ای که در مدل‌های هویت‌یابی اریکسونی، به منزله‌ی بستر رشد هویت شغلی متعهد تعبیر می‌شود «تو دوران نوجوانی به کم شلوغ می‌کرد ولی کم‌کم کردیم و درکش کردیم. خواهرش گفت من هم این‌طور بودم بهش سخت‌گیری، ما هم می‌دانستیم تو سن نوجوانیه باید درکش کنیم. باید با آرامش باهاش برخورد کنیم. بعد کم‌کم بزرگ شد خودش دیگه عاقل‌تر شد»

حامی بودن از مضمون اصلی کیفیت ارتباط با فرزند: خانواده به‌عنوان کانون اصلی پرورش شخصیت و رشد خود‌پنداره و سلامت فرزندان محسوب می‌شود (زمانیان و همکاران، ۲۰۲۰؛ کریک و همکاران، ۲۰۱۱؛ مینوچین و همکاران، ۲۰۲۱؛ کاپوزی و استافر، ۲۰۲۱) و نقش مهمی در شکل‌گیری هویت شغلی نوجوانان و جوانان دارد به‌طوری‌که کیم و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی باهدف بررسی عوامل تأثیرگذار بر انتقال به زندگی دانشجویی و هویت شغلی و تغییرات حمایت اجتماعی والدین نشان دادند که حمایت اجتماعی والدین بر روی سازش با دانشگاه و هویت شغلی دانشجویان تأثیر گذار است. عاملی که بر روی سازش با دانشگاه تأثیر گذاشت میزان رضایت از حمایت عاطفی مادرانه بود و عامل تأثیرگذار بر روی هویت شغلی میزان رضایت از حمایت آموزنده (حاوی اطلاعات) پدرانه بود. شولتایس و همکاران^۲ با استفاده از روش‌شناسی کیفی در سال (۲۰۰۱) تأثیرات خانواده را بر روی اکتشافات حرفه‌ای و تصمیم‌گیری شغلی موردبررسی قرار دادند. اکثر شرکت‌کنندگان جوان احساس می‌کردند که مادر، پدر و خواهر و برادرشان نقش مثبتی در کاوش شغلی آن‌ها از طریق ابزارهای غیرمستقیم مانند ارائه احترام عاطفی و حمایت اطلاعاتی و با ابزارهای ملموس‌تر مانند ارائه مطالب آموزشی داشته‌اند. حمایت والدین، از طریق تقویت باور فرد به توانایی‌های خود در کاوش و تصمیم‌گیری‌های تحصیلی و شغلی، منجر به افزایش انطباق و انسجام هویت شغلی می‌شود (سونر و گولتکین، ۲۰۲۴). (ویدیواتی و همکاران، ۲۰۲۴) در پژوهش‌های خود هشدار می‌دهند که هنگامی که حمایت والدین به شکل انتظارات ناسازگار یا کنترل‌گرانه بروز کند، می‌تواند فرایند شکل‌گیری هویت را مختل کرده و به ناراحتی شغلی و بی‌تصمیمی منجر شود. والدینی که فضا را برای اکتشاف آزاد فراهم می‌کنند، احساس عاملیت و انتخاب درونی را در فرزندان افزایش می‌دهند و این امر پیش‌نیاز دستیابی به هویت شغلی موفق است؛ بنابراین حمایت والدین، هنگامی که با

1. Marcionetti, J., & Zammitti, A

2. Schultheiss, D. E. P., Kress, H. M., Manzi, A. J., & Glasscock, J. M. J

3. Widyowati, A., Hood, M., Duffy, A., & Creed, P

تقویت خودکارآمدی، حمایت از خودمختاری و تشویق به اکتشاف آزادانه همراه است، موجب انسجام و موفقیت هویت شغلی می‌شود؛ اما اگر با اعمال فشار بیرونی، کنترل بیش از حد یا ناهمخوانی با اهداف درونی فرزند همراه باشد، به تزلزل هویت و بی‌تصمیمی شغلی می‌انجامد. در نتیجه، «حمایت والدین» نه صرفاً یک کمک محیطی، بلکه عاملی تعیین‌کننده در مسیر شکل‌گیری هویت شغلی موفق است که باید در سیاست‌های آموزش خانواده و مشاوره‌ی شغلی مورد توجه جدی قرار گیرد در نهایت می‌توان گفت: حمایت آگاهانه، عاطفی و خودمختاری محور والدین به‌طور مستقیم و از طریق عوامل انگیزشی، محرک اصلی دستیابی به هویت شغلی موفق است. محیط خانوادگی حمایتی، امنیت روانی لازم برای اکتشاف شغلی و تصمیم‌گیری آگاهانه را فراهم می‌سازد و از بروز سردرگمی شغلی یا تعهدهای سطحی جلوگیری می‌کند (سلیمانی و کیانی، ۱۴۰۱). «من همه جور کنارشان هستم، تو سختی‌ها تو آسانی‌ها، تو گریه‌هاشان تو خنده‌هاشان من کنارشانم، هر اتفاقی تو مدرسه هم بیفته بهم می‌گه، باهام احساس راحتی و آرامش مکنه، بچه‌هام بهم اعتماد و اطمینان دارن، چون من فضایی ایجاد کردم که راحت بیان و حرف‌هاشون رو بهم بزنن و همیشه حمایتشون می‌کنم، تو سختی‌ها تو آسانی‌ها توازدواج فقط خودم کمکشان می‌کنم»

الگو بودن والد از مضمون اصلی مهارت رفتاری والد: خانواده به‌عنوان اولین و اصلی‌ترین محیط برای یادگیری کودکان، به‌ویژه یادگیری معنایی محسوب می‌شود و نهادی مهم در شکل‌گیری هویت، از جمله هویت شغلی فرزندان تلقی می‌شود (هارگرو و همکاران^۱، ۲۰۰۲). الگو بودن والدین به‌عنوان یکی از اثرگذارترین سازه‌های خانوادگی، در شکل‌گیری و تکوین هویت شغلی نوجوانان نقشی بنیادین دارد. بر پایه‌ی دیدگاه‌های نظری اریکسون و مارسیا، نوجوان در مرحله‌ای از رشد قرار دارد که باید میان گستره‌ی گزینه‌های شغلی متنوع دست به اکتشاف فعال زده و در نهایت به تعهد شغلی دست یابد. در این فرآیند، والدین نخستین الگوهای نقش شغلی و اجتماعی هستند که از طریق مشاهده و درونی‌سازی رفتارها، ارزش‌ها و نگرش‌های آنان، طرح‌واره‌ی ذهنی از «کار» در نوجوان شکل می‌گیرد.

نظریه یادگیری اجتماعی بندورا بر این امر تأکید می‌کند که نگرش‌ها، رفتارها و عادات والدین همیشه توسط فرزندان مشاهده، ارزیابی و الگوبرداری می‌شود و همه این‌ها پس از آن به یک عادت برای فرزندان تبدیل می‌شود (فریق، درویس، سفیانی و اومینار^۲، ۲۰۲۱؛ هولت، برمنر، ساترلند، ولیک، پاسور و اسمیت^۳، ۲۰۱۹). همچنین مطابق با پژوهش (پور رضایی و همکاران، ۲۰۲۴) می‌توان گفت: فرایند الگوبرداری از والدین در زمینه

1. Hargrove, B. K., Creagh, M. G., & Burgess, B. L

1. Fariq, W. M., Darwis, M., Sofiani, I. K., & Uminar, A. N

2. Holt, N., Bremner, A., Sutherland, E., Vliek, M., Passer, M., & Smith, R

شکل‌گیری هویت شغلی نوجوانان نه صرفاً مشاهده‌ای، بلکه شناختی-ارزشی است؛ یعنی نوجوان هنگام مشاهده‌ی رفتار شغلی والدین، نگرش، پشتکار و نظم آنان را به‌صورت الگوهای ذهنی درونی بازنمایی می‌کند و سپس در تصمیم‌گیری‌های تحصیلی و شغلی از آن‌ها الهام می‌گیرد. به نظر پژوهشگران، الگوبرداری والدین نوعی یادگیری مشاهده‌ای چندبعدی است که سه مؤلفه را تحت تأثیر قرار می‌دهد: (۱) باور به خودکارآمدی شغلی (نوجوان احساس می‌کند می‌تواند همان مسیر موفق را طی کند). (۲) انگیزش خودتعیین‌گر (کار را به‌مثابه ارزش درونی می‌بیند نه اجبار اقتصادی). (۳) تعهد به مسیر آینده (هویت شغلی متعهد و پایدار). براچر^۱ (۱۹۸۲) ازجمله اولین کسانی بود که ادعا کرد تصمیم‌گیری شغلی و انتخاب شغل باید در یک دیدگاه سیستمی درک شود. او این نظریه را مطرح کرد که خانواده اصول و الگوی خاصی را ایجاد می‌کنند و بنابراین، این قوانین و الگوها بر رفتار، ازجمله رفتار تصمیم‌گیری شغلی و پیشرفت شغلی تأثیر می‌گذارند. والدین به‌عنوان الگو برای فرزندان‌شان قادر هستند بسیاری از ارزش‌های شغلی را در فرزند ایجاد کنند و از این طریق به شکل‌گیری خودپنداره شغلی آنان کمک کنند. والدین می‌توانند با ارائه الگوی مناسب، بر عملکرد تحصیلی و هویت شغلی فرزندان تأثیر مثبتی داشته باشند. این اثرگذاری صرفاً به الگوسازی رفتاری محدود نیست؛ بلکه شامل انتقال ارزش‌ها، هنجارها و ادراک پایداری شغلی والدین نیز می‌شود والدینی که خود نگرش مثبت و تثبیت‌شده‌ای نسبت به شغل خویش دارند، این ارزش‌ها را به فرزندان منتقل می‌کنند و فرزندان با مشاهده و تقلید از رفتار و نگرش والدین، انگیزه بیشتری برای کشف مسیر شغلی خویش پیدا می‌کنند. همان‌طور که در دیدگاه‌های اریکسون و مارسیا، مرحله «هویت در برابر سردرگمی نقش» زمانی به‌طور بهینه طی می‌شود که نوجوان بتواند از طریق مشاهده و درونی‌سازی رفتارها، ارزش‌ها و نگرش‌های والدین، به درکی پایدار از خویشتن شغلی دست یابد (مارسیا، ۱۹۹۳). درواقع والدینی که خود دارای هویت شغلی روشن و منسجمی هستند، می‌توانند این الگو را به فرزندان ارائه دهند. فرزندان با مشاهده والدین، ارزش‌های مهم در انتخاب و پیشرفت شغلی را درک می‌کنند؛ بنابراین، می‌توان گفت که ارائه الگوی مناسب توسط والدین، نقش مهمی در بهبود عملکرد تحصیلی و شکل‌گیری هویت شغلی موفق فرزندان ایفا می‌کند. «خودم آدم قناعت‌گری بودم، خودم از هر چیزی نگفتم باید باشه به شوهرم، گذشت کردم گفتم آدم دیگه باید زندگی کنه با زندگی بسازه، جنگ و دعوا راه نندازی جلوی حتی بچه‌ها، خیلی تأثیرگذاره بخدا. اصلاً جلو بچه‌ها دعوا نمکنیم، گفتم من خودم خیلی آدم با گذشتی هستم اینجوریم نیستیم مثلاً دعوا کنم، من الان آگه جلو دوتا بچم حرف زشت بزنم با شوهرم اینا، اینام توزندگی شان یاد میگیرن صددرصد میگوین مامان بابام اینجوری بودن مام اینجوری باشیم»

توان بالای مدیریت تعارض از مضمون اصلی بستر امن خانوادگی: جانسون و همکاران^۱ (۱۹۹۹) در پژوهش خود دریافتند که هویت شغلی با تعارضات خانوادگی ارتباط منفی دارد. درحالی‌که انسجام و بیان خانواده می‌تواند منجر به رشد آن شود. تعارضات و جو ناآرام خانواده، بر روی فرآیند شکل‌گیری هویت شغلی نوجوانان تأثیر می‌گذارد. به گونه‌ای که نوجوان به علت درگیر بودن با مشکلات خانواده از مسیر اکتشاف و تعهد منحرف و حتی گاهی منجر به بی‌علاقگی و بی‌انگیزگی نسبت به درس می‌شود. چنان‌که میت و همکاران^۲ (۲۰۱۷) یک برنامه‌ی آموزشی را بر روی گروهی از دانشجویان ویتنامی در یک دانشگاه بین‌المللی باهدف بررسی عوامل تأثیرگذار بر روی هویت شغلی این دانشجویان اجرا کردند. آنچه به دست آوردند این بود که قوی‌ترین عامل مؤثر بر هویت شغلی و تصمیم‌گیری‌های شغلی آن‌ها خانواده بود؛ اما توان بالای مدیریت تعارض میان والدین، به فرزندان احساس امنیت روانی می‌بخشد، این امنیت روانی به فرزندان کمک می‌کند تا بتوانند به‌طور شفاف و مستقل هویت شغلی خود را شکل دهند. محیط خانوادگی که تعارضات در آن مدیریت می‌شود، به فرزندان فرصت خواهد داد تا آزادانه به کشف و انتخاب مسیر شغلی خود بپردازند. در نتیجه، مدیریت تعارض میان والدین، زمینه‌ساز آرامش روانی فرزندان بوده و به آن‌ها در شکل‌گیری هویت شغلی مستقل و منسجم کمک می‌کند. همچنین مرور مطالعه (یعقوبی راد، ۱۳۹۳) نشان داد که خانواده‌های مستبد و متعارض، با اضطراب بالا و احساس ناایمنی در فرزندان همراه بودند؛ در مقابل، سبک فرزندپروری مقتدر (آرام و تعامل محور) موجب رشد عاطفی پایدار و مهارت تطبیق با موقعیت‌های شغلی و تحصیلی می‌شود. نتیجه پژوهش‌ها نشان می‌دهد که محیط‌های نامساعد خانوادگی موجب ناسازگاری و احساس عدم امنیت در فرزندان شده و محیط‌های سرشار از عشق و تفاهم و دوستی، کودکانی شاد، سازگار و دارای اعتمادبه‌نفس به وجود می‌آورند (نوابی نژاد، ۱۳۹۰)؛ بنابراین وقتی والدین تعارضات خود را مدیریت شده و سازگارانه پیش می‌برند (مثلاً از گفت‌وگوی آرام، گوش دادن متقابل و مصالحه استفاده می‌کنند)، فضای خانه از تهدید و اضطراب خالی می‌شود. در نتیجه، فرزند به‌جای صرف انرژی روانی برای تنظیم هیجانات یا اجتناب از درگیری‌ها، می‌تواند توجه خود را صرف اکتشاف هویتی و تصمیم‌گیری شغلی کند. به‌عکس، در خانواده‌هایی که تعارضات مکرر و حل‌نشده‌اند، نوجوان جای امنی برای آزمایش نقش‌ها ندارد و در نتیجه به سمت «تعطیل هویتی» یا «بحران هویت» سوق پیدا می‌کند. از این‌رو، وجود فضایی از آرامش در خانواده و به‌دوراز تعارض می‌تواند به نوجوان در انتخاب مسیر شغلی مناسب کمک کند. چراکه نوجوانان با تمرکز، آرامش و اطمینان خاطر بیشتری می‌توانند فرآیند اکتشاف و تعهد را طی کنند و به هویتی موفق دست پیدا کنند. همچنین فرزندان می‌کنند والدین در شرایط اختلاف، از حل مسئله و

1. Johnson, M. K., Beebe, T., Mortimer, J. T., & Snyder, M

2. Mate, S., McDonald, M., Morgan, M., Hoang, D. N. & Das, M

گفت‌وگو استفاده می‌کنند، از طریق الگوسازی اجتماعی، راهبردهای سازنده‌ای برای مواجهه با چالش‌های تصمیم‌گیری یا ناکامی شغلی فرا می‌گیرند. این خودکارآمدی در آینده موجب افزایش پایداری در انتخاب مسیر تحصیلی/شغلی، انعطاف در تصمیم‌گیری و درنهایت شکل‌گیری هویت شغلی منسجم می‌شود. «به‌هیچ‌وجه آدم دعوایی نیستم، سعی می‌کنم آگه مشکلی هم پیش میاد بین خودم و شوهرم حلش کنیم دوست ندارم پیش بچه‌ها دعوامون شه یا بفهمن ما با هم مشکل داریم روشن تاثیر میذاره دیگه حواسشون به مشکلات ما پرت میشه نمیتونن تمرکز کنن درس بخونن. همیشه پیش بچه‌ها از باباشون تعریف می‌کنم.»

بازی‌های خانوادگی از مضمون اصلی ساختار خانوادگی: بازی سبب رشد و تکامل استعدادها، کسب لذت و رفع نیازها، ابراز تفکر و ارضای حس کنجکاوی است. بازی‌ها فواید بسیاری دارند از جمله: تعاملات اجتماعی و روابط بین فردی را گسترش می‌دهد، بازی رابطه‌های بین فردی را تقویت می‌کند، تنش‌ها و درگیری‌ها را کاهش می‌دهد، میزان اطلاعات و آگاهی افراد را بیشتر می‌کند، افزایش میزان اعتمادبه‌نفس، افزایش دوستی و صمیمیت بین افراد، از بین رفتن دشمنی‌ها و خصومت‌ها و به‌همه‌ی افراد در گروه‌های خانوادگی یا اجتماعی کمک می‌کند تا یکدیگر را درک کنند و از بودن با یکدیگر لذت ببرند و از همه مهم‌تر انرژی فوق‌العاده مثبتی در افرادی که درگیر بازی بوده‌اند جریان می‌یابد (باشتوونکو، یارچوک، زو کووا، هانچوا، سیلایف و استانیوا^۱، ۲۰۲۱؛ هیمن آور و باومن^۲، ۲۰۱۸؛ آلکاراز-مونوز، سیفو ایز کویردو، خنا گارسیا، آلونسو روکه و یوسته لوکاس^۳، ۲۰۲۰). همچنین شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که اجرای متعادل بازی‌های ویدئویی باعث ایجاد پیوند و بهبود روابط خانوادگی، ایجاد احساسات مثبتی مانند، خوشبختی و لذت، احساس نزدیکی به عزیزان، حفظ تعامل بین نسل‌های خانواده می‌شود (چنگک، چونگک و وانگ^۴، ۲۰۱۸). بازی‌های خانوادگی موضوعات مکالمه مشترکی را در میان اعضای خانواده فراهم می‌آورد و زمان خانواده را غنی می‌کند همچنین بازی‌های آنلاینی که با فضاهای مجازی مشترک به‌خوبی طراحی شده‌اند نیز می‌توانند به افزایش آگاهی خانواده کمک کند و درنهایت انجام این بازی‌ها سبب حفظ ارتباطات خانوادگی خواهد شد (ون، کوو و چن^۵، ۲۰۱۱). این نوع بازی‌ها به‌عنوان یک بستر مهم برای تعاملات اجتماعی نوجوانان عمل می‌کنند و مهارت‌های حیاتی زندگی را توسعه می‌دهند. در این بازی‌ها، اعضای خانواده معمولاً نقش‌های مختلفی را به‌عهده می‌گیرند و موقعیت‌هایی را شبیه‌سازی می‌کنند که می‌تواند به توسعه هویت شغلی کمک کند. بازی‌های خانوادگی می‌توانند به نوجوانان کمک کنند تا در حل مسئله، کار

1. Bashtovenko, O., Yarchuk, G., Zvekova, V., Hancheva, K., Silaiev, V., & Stanieva, S

2. Hemenover, S. H., & Bowman, N. D

3. Alcaraz-Muñoz, V., Cifo Izquierdo, M. I., Gea García, G. M., Alonso Roque, J. I., & Yuste Lucas, J. L

4. Cheng, C., Cheung, M. W. L., & Wang, H. Y

5. Wen, J., Kow, Y. M., & Chen, Y

تیمی و ارتباطات مهارت پیدا کنند. این فعالیت‌ها نوجوانان را تشویق می‌کند تا بر اساس ارزش‌ها و علایق خود، به شغل‌های آینده فکر کنند. مثلاً، یک نوجوان که در یک بازی رهبری می‌کند، ممکن است اعتماد به نفس بیشتری در توانایی‌های رهبری خود پیدا کند که می‌تواند به شکل‌گیری تمایل به مشاغل مدیریتی یا کارآفرینی منجر شود (برانژه و همکاران^۱، ۲۰۲۱). همچنین بازی‌های خانوادگی به نوجوانان اجازه می‌دهد که قدرت‌ها و ضعف‌های خود را شناسایی کنند که می‌تواند بر درک آن‌ها از خود در محیط‌های حرفه‌ای تأثیر بگذارد. این تجربیات به نوجوانان کمک می‌کند تا ارتباط بین فعالیت‌های کنونی خود و تأثیرات خانوادگی بر روی مسیرهای شغلی آینده خود را درک کنند. (لی و همکاران^۲، ۲۰۲۴) بعلاوه فضایی را برای بیان آرزوها، ترس‌ها و آمال‌های شغلی نوجوان فراهم می‌آورد و می‌تواند به شبیه‌سازی شرایط واقعی در محیط کار کمک کند. نوجوانان می‌توانند از طریق بازی‌ها با مشاغل مختلف و مهارت‌های مورد نیاز برای آن‌ها آشنا شوند. بازی‌های خانوادگی نقش مهمی در شکل‌گیری هویت شغلی نوجوانان دارند. این بازی‌ها نه تنها زمان با کیفیتی را با خانواده تسهیل می‌کنند، بلکه بستر مناسبی برای توسعه مهارت‌های اجتماعی و حرفه‌ای فراهم می‌آورند. بازی‌های خانوادگی می‌تواند به عنوان تمرین شغلی برای فرزندان محسوب شود که در آن شرایطی برای فرد ایجاد می‌شود که بتواند مشاغل گوناگون را شناسایی و تمرین کند. والدین دراثنا بازی‌های خانوادگی می‌توانند اطلاعات شغلی مربوط به مشاغل گوناگون را به فرزندان خود انتقال دهند و از این طریق نوجوان را به کشف مشاغل گوناگون و ارزش‌های شغلی خود ترغیب نمایند و در نهایت به رشد هویت شغلی در فرزندانشان کمک کنند. «تو خانه بعضی وقتا با هم خانوادگی بازی می‌کنیم گاهی اوقاتم با پدرش تو گوشی بازی‌های فکری انجام میدن، یا مثلاً دور هم میشینیم پانتومیم اجرا می‌کنیم»

پیگیری تحصیلی از مضمون اصلی کنترل- نظارت: کوالرامانی و فیلیسون^۳ (۲۰۲۰) در پژوهش خود نشان دادند که باورهای والدینی، ارزش‌های آموزشی، خواسته‌های تحصیلی و شغلی گذشته والدین، شامل موانع فرهنگ‌پذیری درک‌شده، تصمیم‌گیری‌های مسیر شغلی کودکان را هدایت می‌کند. لوین و ساترلند^۴ (۲۰۱۳) در پژوهش خود بر مشارکت والدین به عنوان یک پیش‌بینی کننده مهم برای موفقیت تحصیلی فرزندانشان تأکید کردند. هلوینگ^۵ (۲۰۰۴) مشارکت والدین را به عنوان درگیر شدن در بحث‌های شغلی با کودکان تعریف کرد و مشخص کرد که مشارکت والدین یکی از پنج متغیر کلیدی است که پیشرفت شغلی کودکان را پیش‌بینی می‌کند.

6. Branje, S., De Moor, E. L., Spitzer, J., & Becht, A. I

7. Lee, H., & Lee, H

1. Kewalramani, S., & Phillipson, S

2. Levine, K. A., & Sutherland, D

3. Helwig, A. A

مطالعات دیگر مشارکت والدین در کاوش شغلی کودکان را در قالب‌های رفتاری تعریف می‌کنند. ازجمله ارائه بازخورد یا توصیه‌هایی مانند تشویق کودکان برای رفتن به تحصیلات پس از متوسطه به جای مشاغل طبقه کارگر (دانینگ و داندریا^۱، ۱۹۹۴). همچنین سیلبرایزن، ووندراچک و برگ^۲ (۱۹۹۷) دریافتند که مشارکت والدین در فعالیت‌های مدرسه و میزان انتظارات آنان از فرزندانشان بر روی انتخاب‌های شغلی فرزندان تأثیر می‌گذارد. پیشرفت تحصیلی مستمر دانش‌آموزان، باعث رشد مثبت و پایدار عملکرد تحصیلی‌شان خواهد شد. این رشد مثبت در طول تحصیل، زمینه‌ساز موفقیت‌های بیشتر در آینده آن‌ها خواهد بود. دستیابی به موفقیت‌های تحصیلی، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا هویت و جهت‌گیری شغلی مناسبی را برای آینده خود ایجاد کنند. این هویت شغلی منسجم، باعث تحقق بهتر اهداف و آرزوهای شغلی فرد در آینده خواهد شد؛ بنابراین، نظارت درست والدین بر تکالیف، نقش کلیدی در موفقیت تحصیلی و حرفه‌ای فرزندان ایفا می‌کند. این امر، بر آینده آن‌ها تأثیر شایان توجهی خواهد داشت. از طرفی نیز دانش‌آموزانی که خانواده‌های آنان نسبت به مسائل درسی و شغلی فرزندانشان بی‌خیال هستند و بر این امر نظارت کافی ندارند این دانش‌آموزان بیشتر از بقیه دچار سردرگمی و بلا تکلیفی در دستیابی به رشته و شغل مورد علاقه‌ی خود می‌شوند. (آن^۳، ۲۰۲۴) در پژوهش خود نشان داد که هرچه نوجوانان احساس می‌کردند والدینشان بدون سرزنش عملکردشان را پیگیری و مسیر تحصیلی یا اجتماعی را دنبال می‌کنند، تعهد شغلی و ثبات نقش آینده‌ی خودشان بیشتر می‌شد این بدین معنی بود که نظارت والدینی و پیگیری فعالیت‌ها و وضعیت تحصیلی یا اجتماعی نوجوان همراه با گفتگو و احترام به حریم شخصی او، موجب تقویت احساس شایستگی و تعهد شغلی پایدار می‌شود و برعکس، کنترل روانی والدین (مثلاً استفاده از شرم، گناه یا مقایسه با دیگران) باعث تضعیف احساس خودمختاری و پیش‌بینی گر هویت شغلی تعلیقی یا سردرگم بود. نوجوانان در این حالت از اکتشاف شغلی پرهیز و تصمیم‌هایشان را به تأیید والدین یا سایرین واگذار می‌کردند؛ بنابراین می‌توان گفت: والدینی که به‌طور فعال در امور تحصیلی فرزندانشان مشارکت می‌کنند به تقویت اعتمادبه‌نفس و انگیزه در فرزندان و ایجاد فضای حمایت عاطفی و آموزشی کمک می‌کنند. همچنین (حبیبی و احمدیان، ۱۴۰۴) در پژوهش خود دریافتند که پیگیری تحصیلی والدین ارتباط مثبت معناداری با هویت شغلی موفق داشت و کنترل روانی والدین رابطه منفی با خودتعیین‌گری و هویت شغلی داشت. همچنین کنترل سازگارانه همراه با حمایت عاطفی منجر به افزایش تعهد شغلی و کاهش سردرگمی شغلی شد. در این ساختار، پیگیری تحصیلی والدین نه تنها عملکرد درسی را بهبود می‌دهد، بلکه مسیر رشد انگیزش درونی و خودمختاری را تقویت

4. Downing, J., & D'ANDREA, L. M

5. Silbereisen, R. K., Vondracek, F. W., & Berg, L. A

1. Ahn, J. S

می‌کند و این دو عامل به ثبات هویت شغلی می‌انجامند در نتیجه باید گفت: نوجوانی که بازخورد و همراهی مستمر والدین را تجربه می‌کند، درک مثبتی از تلاش و پاداش به‌دست می‌آورد و انگیزش درونی‌اش برای استمرار اهداف شغلی بالا می‌رود و این چرخه انگیزشی، فرایند اکتشاف و تعهد را در الگوی مارسیا تقویت کرده و نوجوان را از وضعیت سردرگمی به سوی تعهد شغلی موفق سوق می‌دهد؛ بنابراین، پیگیری تحصیلی والدین نه صرفاً کنترلی یا آموزشی، بلکه فرآیندی رابطه‌ای و انگیزشی است که از طریق: ارضای نیازهای خودمختاری و شایستگی، تقویت باور خودکارآمدی تحصیلی-شغلی و تسهیل کاوش و تعهد هویتی، به شکل‌گیری هویت شغلی منسجم، پایدار و خودتعیین‌شده در نوجوان منجر می‌شود. «ما نمراتشو می‌بینم خوبه، اساتید مدرسه‌ام که کلاً ازش راضین حالا دیگه گفتم آدم بیرون می‌بینم درونو نمی‌بینم، بهش میگم زهرا درستو بخون تلاش کن فقط امسالو داری، زحمتتو بکشان شالله نتیجه بگیري صددرصد میگم و رو درساش نظارت دارم موقع امتحانات هواشو دارم خودمم بیشتر پیگیر درساشم که تا کجا خونده؟ گاهی اوقاتم ازش صفحه به صفحه کتابو می‌پرسم»

با جمع‌بندی موارد فوق می‌توان گفت، والدگری مؤثر می‌تواند نقش بسزایی در شکل‌گیری هویت شغلی موفق در نوجوانان داشته باشد به‌طوری‌که حمایت و تعهد والدین در ایجاد یک محیط حمایتی و افزایش تعهد شغلی نوجوانان به‌منظور پیگیری اهداف مشترک حائز اهمیت است. به عبارت ساده‌تر، درک والدین از فرزندان و همدلی آنان با نیازها و تجربیات نوجوانان، صمیمت با آنان و ایجاد محیط امن خانوادگی به فرزندان احساس امنیت روانی می‌بخشد و همین عامل منجر می‌شود تا آنان آزادانه به کشف و انتخاب مسیر شغلی خود بپردازند. بعلاوه والدین مقتدر با برقراری تعادل میان کنترل فرزندان و محبت و پاسخ‌دهی به آنان، انعطاف و زمینه لازم را برای شکوفایی و کشف توانمندی‌ها و علایق فرزندان فراهم می‌کنند به‌طوری‌که پژوهش‌های (ژانگ^۱، ۲۰۲۲) نشان می‌دهد که نگرش‌های والدین مانند: مقتدربودن، گشودگی به مسائل نوجوانان و توجه به ارتقای شغل به‌طور معناداری با اکتشاف شغلی نوجوانان همبستگی مثبت دارد، در تأیید این مدعا پژوهش (سونر و گلنکین، ۲۰۲۴) نشان می‌دهد که نگرش‌های والدین، گفت و گوی والدین با فرزندان در رابطه با اهداف و آرزوهای شغلی‌شان و تشویق آنان به تجربه و کشف مسیر شغلی و ایجاد فضایی حمایتی برای حل مسائل و چالش‌های شغلی آنان می‌تواند نقش بسزایی در دستیابی نوجوانان به هویت شغلی موفق داشته باشد؛ بنابراین لزوم توجه ویژه متخصصان به طراحی و اجرای پروتکل فرزند پروری برای والدین به‌منظور دستیابی فرزندان‌شان به هویت شغلی موفق و همچنین در اختیار قرار دادن نتایج پژوهش حاضر به مراکز مشاوره شغلی به‌منظور استفاده از این شاخص‌ها در جهت دستیابی نوجوانان به هویت شغلی موفق، لازم است. محدودیت‌های پژوهش شامل چندین جنبه است که بر

نتایج آن تأثیر گذاشته است. نخست، تمرکز مطالعه بر خانواده‌های شهر کرمانشاه با سطح اقتصادی _ اجتماعی متوسط؛ انتقال‌پذیری یافته‌ها به مناطق محروم یا شهرهای کوچک را محدود می‌کند، به‌ویژه در مؤلفه‌هایی مانند: پاسخ‌دهی و رفع نیازهای مادی. همچنین داده‌ها مبتنی بر خودگزارشی مادران از تجارب فرزند پروری‌شان بود که ممکن است تحت تأثیر تمایل به ارائه تصویر مطلوب قرار گرفته باشد. علاوه بر این، فرآیند مصاحبه در این مطالعه، تنها توسط مادران صورت گرفت و مصاحبه با پدر به‌عنوان رکن مهم خانواده، مغفول ماند. درنهایت به دلیل عدم مجوز اداره آموزش و پرورش، مطالعه حاضر تنها بر روی دختران انجام شد. برای رفع این محدودیت‌ها، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آینده در جوامع آماری متعدد و با در نظر گرفتن فرهنگ‌های مختلف قومی (از نظر سطح تحصیلات والدین، نوع اشتغال آن‌ها، مذهب، طبقه اقتصادی-اجتماعی) صورت گیرد. به‌علاوه با توجه به نقش و اهمیت پدر در تربیت فرزند، توصیه می‌شود در پژوهش‌های آینده مصاحبه با پدرها نیز انجام شود و با گفته‌های مادرها مقایسه گردد، با توجه به نقش همسالان، مدارس و رسانه‌ها بر شکل‌گیری هویت شغلی، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی نقش آموزش و مدارس، مشاوران مدرسه، رسانه‌ها و فضای مجازی را در شکل‌گیری هویت شغلی موفق مورد بررسی قرار دهند. سایر پیشنهادها عبارت‌اند از: این پژوهش مبتنی بر دیدگاه‌ها و نظرات والدین درباره سبک‌های فرزندپروری‌شان است و مصاحبه با مادران صورت گرفت. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده فرزندان مورد مصاحبه قرار گیرند و ایم موضوع از نگاه آن‌ها بررسی شود. در این پژوهش، پژوهشگر به واکاوی شاخص‌های فرزندپروری نوجوانان با هویت شغلی موفق پرداخته - پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی به واکاوی شاخص‌های فرزند پروری که منجر به ایجاد انواع دیگر هویت شغلی (مغشوش، دیررس، زودرس، شانس) می‌شود، بپردازد.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ‌گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

ORCID

Sahereh Hosseinzadeh

Mohsen GolMohammadian

Mohammad Sajjad Seydi

 <http://orcid.org/0000-0002-6639-9339>

 <http://orcid.org/0000-0002-7105-1644>

 <http://orcid.org/0000-0003-0191-2717>

منابع

- آقاخانی نژاد، ز و تخت شاهی، م. (۱۳۹۹). بررسی میزان آگاهی والدین از نیازها و شرایط رشدی فرزندان و سلامت روان آن‌ها. *فصلنامه روانشناسی و علوم رفتاری/ایران*، شماره ۲۳، پاییز، ۱۳۹۹، ص ۱۴۵-۱۳۴.
- آقاخانی نژاد، م. و تخت شاهی، س. (۱۳۹۹). تأثیر آگاهی والدین از روش‌های تربیتی بر هویت و رشد شغلی فرزندان. *فصلنامه خانواده و پژوهش تربیتی*، ۱۷(۲)، ۴۵-۶۲.
- احمدی، س. و فلاح، م. (۱۴۰۲). نقش ثبات اقتصادی خانواده در شکل‌گیری هویت شغلی دانش‌آموزان دختر متوسطه دوم شهر اصفهان. *فصلنامه پژوهش و پرورش*، ۳۹(۴)، ۵۵-۷۴.
- پوررضایی، س.، عظیم‌پور، ع. ر. و محمدی، ن. (۱۴۰۳). پیش‌بینی پرخاشگری و هویت اخلاقی بر اساس انسجام خانواده، الگوهای ارتباطی خانواده و حمایت اجتماعی خانواده. *فصلنامه خانواده و پژوهش*، ۲۰(۴)، ۲۵-۴۴.
- چلبی، م. (۱۳۸۴). *جامعه‌شناسی نظم: تشریح و تحلیل نظری نظم اجتماعی*، تهران، نشر نی.
- حبیبی، م. و احمدیان، ن. (۱۴۰۴). تأثیر کنترل و پیگیری تحصیلی والدین بر هویت شغلی نوجوانان با میانجی‌گری خودتعیین‌گری. *پژوهش‌های نوین مشاوره شغلی*، ۱۱(۴)، ۱۱۰-۱۳۰.
- حمیدی، ن.، رستگار، پ. و مظفری، ع. (۱۴۰۲). عوامل خانوادگی مؤثر بر رشد هویت شغلی دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه. *مجله مطالعات روان‌شناسی تربیتی*، ۱۹(۳)، ۲۵-۴۹.
- رجبی‌فر، ز.، قنبری، س. و منصوری، ن. (۱۴۰۱). بررسی کیفی درک نوجوانان از نقش حمایت مالی والدین در انتخاب شغل آینده. *پژوهش‌های نوین در علوم رفتاری*، ۱۸(۱)، ۶۳-۸۲.
- سادات رضوی، ا. و اسماعیلی، م. (۱۳۸۹). مقایسه‌ی انواع منزلت هویت شغلی زنان ایرانی. *زن: حقوق و توسعه (تحقیقات زنان)*، ۴(۱)، ۱۵۰-۱۶۴.
- سلطان محمدی، عطیه؛ پور سید آقایی، زهرا سادات (۱۴۰۲). آسیب‌شناسی پدیدار شناسانه هویت جنسیتی دختران نوجوان در فضای مجازی. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۴(۵۴)، ۶۱-۸۴.
- سلیمانی، ن. و کیانی، م. (۱۴۰۱). پیش‌بینی هویت شغلی موفق بر اساس حمایت والدین، باورهای انگیزشی و خودپنداره تحصیلی در نوجوانان. *فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۴(۲)، ۵۵-۷۲.
- سناگو، ع.، تقوی، ع.، بهنام‌پور، ن. و بایکی، ف. (۱۳۹۵). بررسی وضعیت خودشکوفایی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۱۳۹۴. *پژوهش در آموزش پزشکی*، ۸(۱)، ۲۲-۲۸.
- شفیع‌آبادی، ع. (۱۳۹۲). *راهنمایی و مشاوره کودک*. تهران: انتشارات رشد سمت، چاپ بیست و دوم.
- لطف‌آبادی، حسین (۱۳۸۱). ویژگی‌های جوانان و هویت شغلی آنان. *مجله کار و جامعه*، شماره ۴۸، ص ۲۷-۴۰.
- نوابی نژاد، ش. (۱۳۹۰). *رفتارهای به‌هنگار و نا به‌هنگار*، تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران.
- یعقوبی‌راد، ف. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین شیوه‌های فرزندپروری والدین و اضطراب دانش‌آموزان. *فصلنامه خانواده و*

پژوهش، (۲۲)، ۱۰۷-۱۲۰.

یین، رابرت (۱۳۹۲). پژوهش کیفی (از آغاز تا پایان). ترجمه: عباس زارعی و مجید صدوقی (بی تا). کاشان: انتشارات دانشگاه کاشان.

References

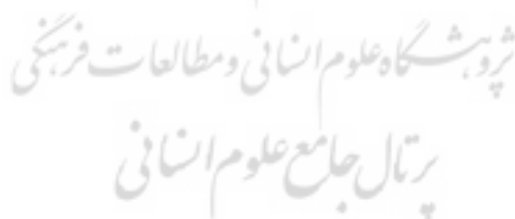
- Ahn, J. S. (2024). *How do parents foster adolescents' career development during the postsecondary transition? Nurturing agency and its motivational resources*. <https://hdl.handle.net/20.500.11794/161804>.
- Alcaraz-Muñoz, V., Cifo Izquierdo, M. I., Gea García, G. M., Alonso Roque, J. I., & Yuste Lucas, J. L. (2020). Joy in movement: Traditional sporting games and emotional experience in elementary physical education. *Frontiers in psychology*, 11, 588640. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.588640>.
- Azaditalab, A. Khodabakhshi Koolaee, A. Falsafinejad, M. R. & Kashani Vahid, L. (2025). A Grounded Theory Exploration of Environmental, Societal, and Contextual Factors Affecting Adolescent Identity Development in Dysfunctional Families: A School Counselor's Perspective. *International Journal of Body, Mind & Culture* (2345 5802), 12(2).
- Anthis, K. (2014). Hope, Will, Purpose, Competence, and Fidelity: Ego strengths as predictors of career identity. *Identity*, 14(2), 153-162. <https://doi.org/10.1080/15283488.2014.892001>.
- Bardick, A. D., Bernes, K. B., Magnusson, K. C., & Witko, K. D. (2006). Junior High School Students' Career Plans for the Future: A Canadian Perspective. *Journal of Career Development*, 32(3), 250-271. <https://doi.org/10.1080/15283488.2014.892001>.
- Bashtovenko, O., Yarchuk, G., Zvekova, V., Hancheva, K., Silaiev, V., & Stanieva, S. (2021). Influence of sports games on coordination abilities of adolescents as a component of physical development: neuropsychological features. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 12(4), 238-249.
- Berzonsky, M.D. (2004). Identity Style, Parental Authority, and Identity Commitment. *Journal of Youth and Adolescence*, 33, 213-220.
- Branje, S., De Moor, E. L., Spitzer, J., & Becht, A. I. (2021). Dynamics of identity development in adolescence: A decade in review. *Journal of Research on Adolescence*, 31(4), 908-927. <https://doi.org/10.1111/jora.12678>.
- Bratcher, W. E. (1982). The Influence of the family on career selection: A family systems perspective. *Personnel & Guidance Journal*, 61(2). <https://doi.org/10.1002/j.2164-4918.1982.tb00734.x>.
- Capuzzi, D., & Stauffer, M. D. (2021). *Foundations of couples, marriage, and family counseling*. John Wiley & Sons. (Eds.). Centre for Policy Alternatives Saskatchewan.
- Chen, H., Wen, Y., Liu, F., Zhao, Y., Xie, Z., & Zhang, X. (2023). Research on Career Identity in China: A Literature Review. *International Journal of Mental Health Promotion*, 25(2). <https://doi.org/10.32604/ijmhp.2022.025546>.
- Cheng, C., Cheung, M. W. L., & Wang, H. Y. (2018). Multinational comparison of internet gaming disorder and psychosocial problems versus well-being: Meta-analysis of 20 countries. *Computers in human behavior*, 88, 153-167.

- Corak, M., Lipps, G., & Zhao, J. (2004). Family income and participation in post-secondary education (No. 977). IZA Discussion Papers. <https://hdl.handle.net/10419/20213>.
- Commissariat, P. V., Volkening, L. K., Weinzimer, S. A., Dassau, E., & Laffel, L. M. (2023). Assessing incorporation of type 1 diabetes into identity: validation of the Accepting Diabetes and Personal Treatment (ADAPT) Survey in teens and young adults. *Canadian journal of diabetes*, 47(1), 66-72. <https://doi.org/10.1016/j.jcjd.2022.08.007>.
- Courtois, C., Picard, C. F., & Gendron, Y. (2025). Spotlight on identity construction among professionals transitioning to an emerging occupation. *Journal of Professions and Organization*, 12(1), joae016. <https://doi.org/10.1093/jpo/joae016>
- Crocetti, E., Moscatelli, S., Van der Graaff, J., Rubini, M., Meeus, W., & Branje, S. (2016). The interplay of self certainty and prosocial development in the transition from late adolescence to emerging adulthood. *European Journal of Personality*, 30(6), 594-607. <https://doi.org/10.1002/per.2084>.
- Dellas, M. & Jernigen, L. P. (1981). Development of an objective instrument to measure identity status in terms of occupational crisis and commitment. *Educational and Psychological Measurement*, 41, 1039-1049. <https://doi.org/10.1177/001316448104100413>.
- Downing, J., & D'ANDREA, L. M. (1994). Parental involvement in children's career decision making. *Journal of Employment Counseling*, 31(3), 115-126. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.1994.tb00181.x>.
- Fan, W., & Li, M. (2025). Personal Identity Development in Chinese Early Adolescents: Predictions From Parenting Style and Peer Relationships. *Child Development*, 96(3), 1165-1176.
- Fariq, W. M., Darwis, M., Sofiani, I. K., & Uminar, A. N. (2021). Peran Orang Tua Dalam Mendidik Anak Perspektif Muhammad Taqī Al-Falsafi; Tela'ah Kitab Al-Thifl Baina Al-Waratsah Wa Al-Tarbiyah. *Al-Athfaal: Jurnal Ilmiah Pendidikan Anak Usia Dini*, 4(1), 105-123.
- Fusco, L., Sica, L. S., Parola, A., & Aleni Sestito, L. (2022). Vocational identity flexibility and psychosocial functioning in Italian high school students. *International Journal of School & Educational Psychology*, 10(1), 144-154. <https://doi.org/10.1080/21683603.2020.1841050>
- Grolnick, W. (2009). The role of parents in facilitating autonomous self-regulation for education. *Theory and Research in Education*, 7, 164-173. <https://doi.org/10.1177/1477878509104321>.
- Hargrove, B. K., Creagh, M. G., & Burgess, B. L. (2002). Family interaction patterns as predictors of vocational identity and career decision-making self-efficacy. *Journal of Vocational Behavior*, 61, 185-201. <https://doi.org/10.1006/jvbe.2001.1848>.
- Helwig, A. A. (2004). A ten-year longitudinal study of the career development of students: Summary findings. *Journal of Counseling & Development*, 82(1), 49-57. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6678.2004.tb00285.x>.
- Hemenover, S. H., & Bowman, N. D. (2018). Video games, emotion, and emotion regulation: Expanding the scope. *Annals of the International Communication Association*, 42(2), 125-143. <https://doi.org/10.1080/23808985.2018.1442239>.
- Holland, J. L. (1997). Making vocational choices: A theory of vocational personalities and work environments (3rd ed.). *Psychological Assessment Resources*.
- Holt, N., Bremner, A., Sutherland, E., Vliek, M., Passer, M., & Smith, R. (2019). ebook:

- Psychology: The science of mind and behaviour, 4e. McGraw Hill.
- Idowu, S. A., Ifedayo, T. E., & Idowu, E. O. (2020). *Assessing the career conflict options of senior secondary school students of Ado-Odo Ota Local Government, Ogun State, Nigeria*.
- Johnson, M. K., Beebe, T., Mortimer, J. T., & Snyder, M. (1999). Family, peer, and school influences on adolescent identity development. *Journal of Youth and Adolescence*, 28(4), 375–395. <https://doi.org/10.1023/A:1021636719703>.
- Kerig, P. K., Schulz, M. S., & Hauser, S. T. (2011). *Adolescence and beyond: Family processes and development*. Oxford University Press.
- Kewalramani, S., & Phillipson, S. (2020). Parental role in shaping immigrant children's subject choices and career pathway decisions in Australia. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 20(1), 79-99.
- Kim, J. H., Jang, S. N., Ji, H. J., Jung, G. J., Seo, Y. J., Kim, J. H. & Choi, Y. S. (2015). The effect of parental social support on the transition to college life and career identity of nursing undergraduate college students. *Journal of the Korea Academia-Industrial cooperation Society*. 16 (9), 6027-6035. <https://doi.org/10.5762/KAIS.2015.16.9.6027>.
- Kundu, A., Liu, Y., & Ahn, J. (2024). "I Got it from my Mama:" The influence of working-class parents on young people's cultural capital for success in school and work. *Equity in Education & Society*, 3(3), 297-316. <https://doi.org/10.1177/27526461231170233>.
- Laghi, F., Baiocco, R., Liga, F., Guarino, A., & Baumgartner, E. (2013). Identity status differences among Italian adolescents: Associations with time perspective. *Children and Youth Services Review*. 35, 482-487. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.12.018>.
- Lansford, J. E., & Bornstein, M. H. (2020). Parenting. In Cross-cultural family research and practice (pp. 565-602). *Academic Press*. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815493-9.00018-1>.
- LaPointe, K. (2013). Heroic Career Changers? Gendered Identity Work in Career Transitions. *Gender, Work & Organization*, 20 (2), 133-146. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0432.2012.00601.x>.
- Lee, H., & Lee, H. (2024). Career identity among children leaving out-of-home care: Implications on Self-Esteem and Self-Efficacy. *Children and Youth Services Review*, 162, 107727. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2024.107727>.
- Levine, K. A., & Sutherland, D. (2012). History Repeats Itself: Parental Involvement in Children's Career Exploration. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy*, 47(2). Retrieved from <https://cjc-rcc.ucalgary.ca/article/view/60935>.
- Maehler, D. B., & Hernández-Torrano, D. (2025). Identity development research: a systematic review of reviews. *Self and Identity*, 1-36.
- Marcia, J. E. (1993) "The status of the statuses", Research Review In Marcia, J. E., Waterman, A. S., Matteson, D. R., Archer, S. L., and Orlofsky, J. L. (eds.), *Identity: A Handbook for Psychosocial Research*. Springer-Verlag, New York, pp:22–41.
- Marcionetti, J., & Zammitti, A. (2025). Perceived support and influences in adolescents' career choices: A mixed-methods study. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 25(2), 423-446.
- Mate, S., Mcdonald, M., Morgan, M., Hoang, D. N. & Das, M. (2017). Influences on career identity in Vietnamese students at an international university. *Australian Journal of Career Development*. 26(1), 24–31. <https://doi.org/10.1177/1038416217697973>.

- McLean, K. C., Syed, M., Yoder, A., & Greenhoot, A. F. (2016). The Role of Domain Content in Understanding Identity Development Processes. *Journal of Research on Adolescence*, 26(1), 60–75. <https://doi.org/10.1111/jora.12169>.
- McGraw, P. (2005). *Family first: Your step-by-step plan for creating a phenomenal family*. Simon and Schuster Audio.
- Meijers, F. & Lengelle, R. (2012). Narratives at work: the development of career identity. *British Journal of Guidance & Counselling*. 40(2), 157-176. <https://doi.org/10.1080/03069885.2012.665159>.
- Meijers, F., Lengelle, R., Winters, A., & Kuijpers, M. (2017). A Dialogue Worth Having: Vocational Competence, Career Identity and a Learning Environment for Twenty-First Century Success at Work. In E. de Bruijn, S. Billett, & J. Onstenk (Eds.), *Enhancing Teaching and Learning in the Dutch Vocational Education System: Reforms Enacted* (pp. 139-155). Springer.
- Moura, H., & Veiga, F. H. (2005). *Vocational identity in adolescence according to family*. In *International conference AIOSP 2005: Careers in context: new challenges and tasks for guidance and counseling*.
- Qian, G., Yang, S., Li, R., & Dou, G. (2022). The mediating effect of parenting style on the relationship between first-born children's temperament and psychological adaptation. *Scientific Reports*, 12(1), 1-7.
- Rafidi, N. M. M. Saibon, J. & Seliban, A. S. A. (2024). parenting style and self-identity among secondary school students. *Journal of Islamic*, 9(66), 1-8.
- Rounce, A. (2004). *Access to post-secondary education: Does class still matter?* Saskatoon, SK: Canadian.
- Schultheiss, D. E. P., Kress, H. M., Manzi, A. J., & Glasscock, J. M. J. (2001). Relational influences in career development: A qualitative inquiry. *The counseling psychologist*, 29(2), 216-241. <https://doi.org/10.1177/0011000001292003>.
- Shaffer, D. R. (1996). *Developmental Psychology, Childhood and Adolescence*. Brooks/ Cole Publishing Company.
- skorikov, V. B. & Vondracek, F. W (2011). Occupational identity. *Hand book of identity theory and research*. 693-694.
- Silbereisen, R. K., Vondracek, F. W., & Berg, L. A. (1997). Differential timing of initial vocational choice: The influence of early childhood family relocation and parental support behaviors in two cultures. *Journal of Vocational Behavior*, 50(1), 41-59. <https://doi.org/10.1006/jvbe.1995.1526>.
- Söner, O., & Gültekin, F. (2024). Middle school students' career parental support and adolescent-parent career congruence: the mediating role of self-efficacy. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 1-23. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2004.08.006>.
- Super, D.E. (1980). A life-span, life-space approach to career development. *Journal of Vocational Behavior*, 16, 282-298. [https://doi.org/10.1016/0001-8791\(80\)90056-1](https://doi.org/10.1016/0001-8791(80)90056-1).
- Van der Gaag, M. A. E., Ruiter, N. M. P., Kunnen, E. S., & Bosma, H. (2020). The landscape of identity model: An integration of qualitative and quantitative aspects of identity development. *Identity*, 20(4), 272–289. <https://doi.org/10.1080/15283488.2020.182115>.
- Wen, J., Kow, Y. M., & Chen, Y. (2011). Online games and family ties: Influences of social networking game on family relationship. In *Human-Computer Interaction-INTERACT*

- 2011: 13th IFIP TC 13 International Conference, Lisbon, Portugal, September 5-9, 2011, Proceedings, Part III 13 (pp. 250-264). Springer Berlin Heidelberg.
- Wen, D., Zhang, W., Zhao, J., & Tam, C. C. (2025). Adolescent–Parent Career Congruence and Vocational Identity Among Chinese College Students: A Moderated Mediation Model. *Journal of Career Development*, 08948453251386054. <https://doi.org/10.1177/08948453251386054>.
- Widyowati, A., Hood, M., Duffy, A., & Creed, P. (2024). The interactive effects of self-and parent-referenced career goal discrepancies on young adults' career indecision. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 1-24. <https://doi.org/10.1007/s10775-024-09677-4>.
- Xu, H., & Lee, J. C.-K. (2019). Exploring the Contextual Influences on Adolescent Career Identity Formation: A Qualitative Study of Hong Kong Secondary Students. *Journal of Career Development*, 46(3), 219-234. <https://doi.org/10.1177/0894845317737380>.
- Yaffe, Y. (2023). Systematic review of the differences between mothers and fathers in parenting styles and practices. *Current psychology*, 42(19), 16011-16024. <https://doi.org/10.1007/s12144-020-01014-6>.
- Zamanian, H., Sharifzadeh, G., & Moodi, M. (2020). The effect of planned behavior theory-based education on computer game dependence in high school male students. *Journal of Education and Health Promotion*, 9(1), 186. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_18_20.
- Zhang, Q. (2022). [Retracted] The Relationship between Parenting Style and Career Planning of Vocational Students by Educational Psychology under Information Technology. *Occupational Therapy International*, 2022(1), 8274445. <https://doi.org/10.1155/2022/8274445>.

استناد به این مقاله: حسین‌زاده، ساهره، گل محمدیان، محسن، محمد سجاده، صیدی. (۱۴۰۵). واکاوی شاخص‌های والدگری نوجوانان با هویت شغلی موفق در شهر کرمانشاه، فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۱۷(۶۶)، ۱۵۵-۱۲۱. DOI: 10.22054/qccpc.2025.85863.3455

Counseling Culture and Psychotherapy is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.